

● АНСТ МЛАДНХ ИСТРАЖИВАЧА СРБИЈЕ ● БРОЈ 54 ● 1987 ●

NEUE JUGENDE WISSENSCHAFT

GESTALTUNG: Zorana Muntić 87.

С ПОВОДОМ
УПИСНИ
ИЛИ
ПРЕЛАЗНИ
РОК

У првој половини нашега века завршетак гимназије, матура, био је значајан догађај у животу младог човека. То је значило могућност да сам одлучује о сопственом животу, а и од њега су се очекивале озбиљне и трезвене одлуке. Сасвим се лепо и живело и просперирало са гимназијским статусом, али увек је неко желео више и такви су постајали студенти. Делимично што је студената било мало, али и што су професори, под утицајем Запада, сами образовани на бечким и париским високим школама, тек настава, квалитет знања и однос професора и студената одиста су били на светском нивоу. Добра традиција задржала се још неко време након рата, између осталог што није могао студирати баш овако, али се и стари професорски кадар још увек добро држао.

Током последње две деценије све се из корена променило. Многобројне реформе, смишљење у најбољој намери, потпуно су уназидиле ниво средњошколског образовања, што је директно повукло и слабљење критеријума на факултетима. Свеутоме још више је допринела чињеница да се средњошколци као војници регрутују у студенте. Можда масовност не би била у толикој мери изражена да наше друштво, поред привредне, не преживљава и кризу морала. Некадашњи гимназијалац живео је као човек. Данашњи средњошколац није нико и ништа. Потпуно незаинтересован за посао са стеченим статусом, да би имао виши ранг, постаје студент. Тешко је израчунати, али данас се јасно види да је веома мали број међу таквима оних који стварно желе да студирају. Задовољава их чињеница да са минималним трудом имају многе бенефиције, и да се са њима могу користити најмање седам година, колико износи просек студирања на нашем Универзитету.

Предратни кадар удахнуо је једном делу наших данашњих професора нешто светске традиције, која се, притиснута неवरоватно великим бројем студената, једноставно изгубила. Професори, нарочито, на друштвеним наукама, држе предавања, јер су за то плаћени, пишу уџбенике, јер им се то вишеструко исплати, али и све више и више занемарују студента, кога, опет, највише може да узбуди нељубазност шалтерске службенице за студентски стандард. Међутим, постоје и изузеци којима и те како смета недостатак конструктивне сарадње са професорима и површноост предавања и евентуалних вежби. И професори сносе велику кривицу занемаривањем сопствених дужности, јер заборављају да су на факултету управо због студената.

По њиховом броју на хиљаду становника ми смо међу прве три земље у свету, али по квалитету студирања и знања које остаје након дипломирања нико није ни покушао да нас рангира. Мада се на основу припремљених програма може стећи веома широко образовање, нарочито ако постоји добра средњошколска залеђина, реалност нас поражава управо супротним подацима. Уосталом, ако је данашњи дипломирани студент готово на нивоу предратног гимназијалца, шта тек рећи за постдипломца. Могућност да они буду наша научна елита деградирана је тиме што се ове студије обавезно плаћају, а факултети у недостатку средстава примају и оне са просечном оценом седам. Одавно није ништа нарочито имати диплому, али у последње време није баш неки успех бити и магистар, кад се тек доктори фабрикују у сасвим довољним количинама.

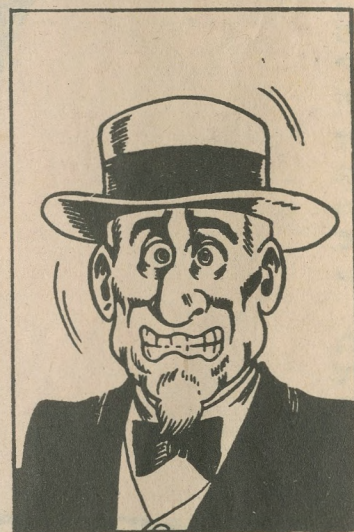
Иако ће и ове године бити речи о смањеном броју места на факултетима, не треба се сувише бринути, јер масовну еуфорију из смањују реформе реформи, већ само радикалне промене, за шта, признаћете, још увек нисмо спремни.

Маја БОРБЕВИЋ

„МИ“ У НОВОМ РУХУ

„МИ“ у новом руку долазиће до вас једном у два месеца, те вам се пружа могућност да га месец дана читате, а наредних месец дана да га са нестрпљењем очекујете, и да га се ужелите. „МИ“ у новом руку је нешто дежмекастији и дебелушкастији, и то за читавих осам страна. Пажња! Сада ће уследити веома сложена рачунска операција: $16 + 8 = 24$. Толико укупно страна има „МИ“ у новом руку. Уколико погледате impressum приметите да смо променили и штампарију.

Агенција „МИ“ (у новом руку)

КАЗАЛИ СУ:

„Напредовали смо само у броју диплома, магистрата, доктората, али то је само хартија. У индустријски развијеном свету то је само улазница, код нас — пут до пензије.“

Проф. др Милан Митровић

Magirus Bunker + Vlada 1984.

АЛЕКОВА ПОСЛЕДЊА ПЕЋИНА

● У ноћи између 15. и 16. фебруара, у дубинама Бистре пећине, у Татрама, близу закопана у Пољској, нестало је Алексеј Петрукић, спелеолог, члан Академског спелеолошко-алпинистичког клуба из Београда. Са још једним колегом, Пољаком, Анджејом Баласом, преронио је четири сифона канала испуњена водом, и дошао до петог. Шта се онда догађало није могуће поуздано утврдити.

По Анджејевој изјави, после четири сифона, одмарали су се нека два сата (што је јако дуго узимајући у обзир то да су били м окри, да су ронили у хладној води, а да ни температура у пећини није била много виша). Након тога Алек му је рекао да ће ићи да погледа сифон, па ће се вратити, а он (Анджеј) нека остане да седи ту. Заронио је. Ронио је око петнаест минута, затим се око пола сата ништа није чуло, а онда је четрдесет минута Анджеј слушао клубутање ваздуха, као када се боце празне... Покушао је да зарони, али је вода била мутна, и наишао је на одрон, тако да се вратио, покушао је другим улазом, али се након двадесет метара он толико сужавао да се није могло проћи, иако се и ту чуло клубутање, али тише. Онда је изашао, обавестио Пјотра Кубицког, трећег члана ове експедиције, па су заједно алармирали службу спасавања. Ово је испричао Анджеј.

Тада, већ, у понедељак 16. фебруара, ујутру, јављено је Варшави, и спасиоци су у току дана специјалним авионом долетели, и истог дана ронили. Али ни они, као ни други спасиоци касније, нису дошли до Алека, и тешко је рећи зашто нису. Чињеница је да је сифон на неким местима веома узак, да је вода хладна и да се брзо мути, али се и брзо разбистри, међутим, зарушавања није било, и то смо сазнали тек након месец дана спасавања, када је један члан француске спасилачке екипе преронио сужење у петом сифону.

Не би требало никога оптуживати, али изгледа да је на самом почетку створена психоза да је то један веома опасан подводни канал, у коме се све руши, где и мехури ваздуха оштећују строп, да је он на крају и зарушен, и да се роњењем не може ништа учинити. То сигурно није подстицајно деловало на остале спасиоце, а и сам руководилац акције спасавања, геолог и спелеолог, академик др Грођицки је, на основу оваквог извештаја, поставио тезу да је сифон у моренском материјалу, и да би се он у случају копања шахта са површине, или испумпавања воде, могао зарушити. Показало се тачно друго тврђење стручњака које смо консултовали, да је канал, током дугог времена, чврсто формиран, и да не може

бити говора о неком зарушавању.

Клуб је о несрећи обавештен 17. касно увече, и прво што је урађено био је позив Марку Крашевцу, професионалном спелео — рониоцу из љубљанског клуба „Протеус“, да притекне у помоћ, што је он одмах прихватио. Увече, 19. фебруара, био је на месту несреће, и ронио, заједно са Цирилом Млинаром, својим клупским другом. Догодило се, међутим, нешто необично, професионални рониоци из Варшаве одбили су да раде са њима, а са „Југословенским аматерима“. Њих су заменили пољски спелеолози, као и једна група локалних спасилаца, који су се оглушили о забрану свога претпостављеног, да раде са Југословенима. Након пет и по сати роњења морали су да се врате, не успевши да прероне пети сифон. Разлог је био мутна вода, хладноћа и то што су поцепали ронилачка одела.

Након роњења групе из Варшаве, службено је констатовано да је Алек мртав, те је наредно роњење, вероватно са циљем да се извади тело, предвиђено тек за суботу, дакле за пет дана. То је био разлог због кога је Пјотр Кубицки позвао АСАК, и тражио да се, ако је могуће, пошаљу рониоци из Југославије.

Велика спасилачка акција организована је 21. фебруара, и екипа од седам ронилаца је покушала да нешто учини, али опет без резултата. Затим је 23. добијена дозвола за испумпавање воде из сифона, па је до 25. почело уношење опреме, постављање каблова и црева, и испумпавање воде. Три дана касније, 28. фебруара, поподне, нестало је струје због хаварије. Сутрадан, у два сата после ponoћи, је настављено са радом. Испумпавање петог сифона отпочело је 2. марта, али узалудно, јер је, и уз помоћ кас-

није добијених шведских пумпи, скинут ниво воде за само седам сантиметара. Сифон је, очито, био проточан.

Негде од десетог дана родитељи и сестра Алексеја Петрукића су били у Пољској. Пошто су сви покушаји спасавања били неуспешни, и читава акција споро текла, његов отац Милан је по савету Алекових другова, спелеолога, одлучио да затражи помоћ француске спасилачке екипе.

Било је потребно седам дана дипломатских преговора, договора око коначне цене, разматрања молбе на нивоу разних институција у Француској, да би се екипа одобрило да притекне у помоћ. Једанаесточлана екипа, са великом количином специјалне опреме, дошла је на Калатувке, пред пећину, 13. марта. Исте вечери, два рониоца су „снимила“ сифон, и закључили да неће бити тешко да га савладају. Ујутру је заронила прва екипа, а требало је да је после 16 часова замени друга, и тако док се не дође до унесрећеног. Било је, међутим, потребно дванаест минута да први француски спасилац допре до Алековог тела, затим да пресеке ужад у коју је био запетљан, и да га извуче.

Његов незванични извештај је био: да је вода мутна и хладна, али да сифон није посебно тежак, да се стење не обрушава, и да нема одрона. Маркирано уже које је Алек вукао за собом правилно је било везано на неколико места у сифону, а од места где је његово тело пронађено иде негде даље, што значи да је он, вероватно, преронио тај сифон, и истражио оно што је намеравао. Његово, тело је нађено окренуто према излазу, што указује да се враћао ка Анджеју. На том путу, на само десет метара од излаза из сифона, десило се нешто, што ни ми, а ни француски спасиоци, нисмо у стању да објаснимо, и Алек је остао у сифону.

Званични извештаји спасилачких екипа нису још готови. Постоји само извештај са обдукције у Пољској, у коме се каже да је смрт наступила 17. фебруара, услед последица тренутног гушења. Пошто су постојале неке нејасноће у налазима обдукције, родитељи су затражили поновну обдукцију у Југославији, која је урађена у Институту за судску медицину у Београду, и чији се налази очекују ових дана.

Приредио: Горан ТРАИЛОВИЋ

Алексеј Петрукић је рођен 28. августа 1961. године у Злоту (Бор). У АСАК је дошао 1981, када је уписао физику на Природно—математичком факултету у Београду. Пре тога се бавио спелеологијом у планинарско—смучарском друштву „Црни врх“ у Бору.

Иза њега су остали километри и километри јамских и пећинских канала у Југославији, Француској, Аустрији и Пољској. Учествовао је у експедицији „Дурмитор 84“, радећи на

истраживању јамског система у Обручинама. Почетком 1985. године одлази у Француску где успоставља контакт са спелеолозима из Марсеја, и са њима обилази јаму „Солтитуде“. Пошто се показао веома добрим добија позив за учешће на међународној експедицији у Аустрији јула 1985, где је истраживана јама „Цабри“, једна од најдубљих у Европи. Одатле је дошао са групом Француза на међународну експедицију „Дурмитор 85“. Последња међународна експедиција у којој је учествовао била је „Оријен 86“.

Учествовао је у откривању 1000 м нових канала у Боговинској пећини код Бољевца, што ју

је приближило најдужем пећинском систему у Србији; у изради спелеолошког катастра Гилеве планине и Јужног Кучаја... Остварио је недовршен програм за компјутерску обраду података прикупљених при снимању, и методе за одређивање положаја шупљина у стени помоћу термичког детектора, на којима је радио по одласку на студије геофизику на Загребачко свеучилиште.

Веома су га привлачили подводни пећински канали, и из тог разлога је почетком 1984, уписао курс роњења, који је успешно завршио. Следеће године је ронио у „Ренесанси“, пећини у подножју Малог Крша. близу

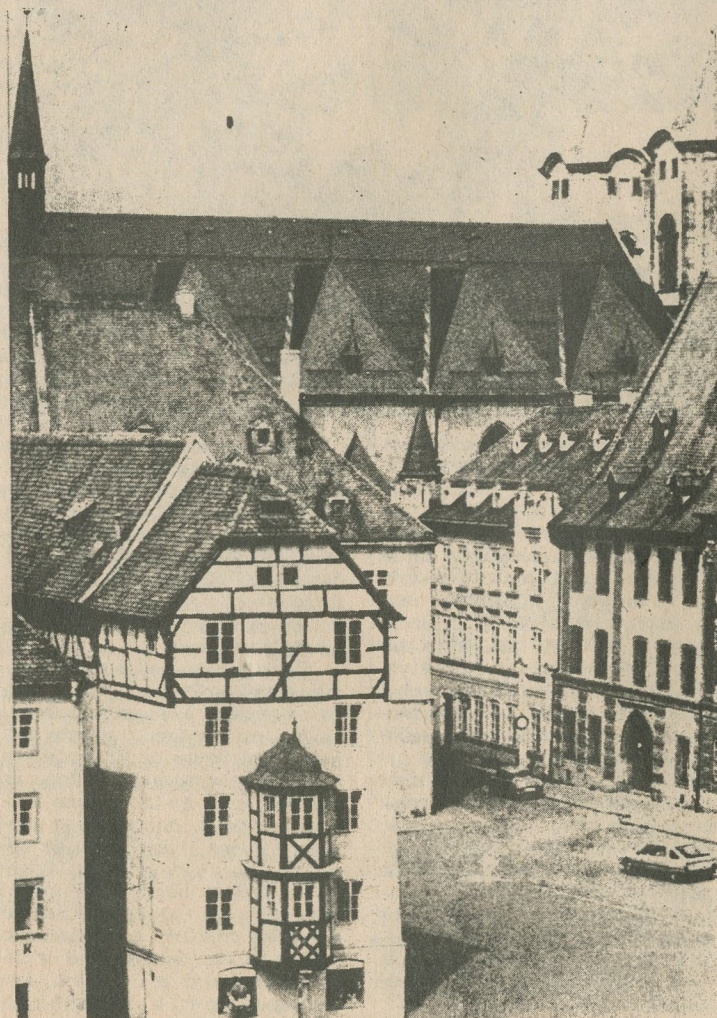
Бора. Пошто АСАК нема спелео—ронилачку секцију, успоставио је контакт са неколико искусних ронилаца из Словеније и иностранства. Последња акција тре пећине“

Алек је био веома дружељубив и комуникативан, имао је много пријатеља, посебно, у Организацији младих истраживача, где је био секретар Друштва младих истраживача на Београдском универзитету. Сви смо ми веома потресени његовом смрћу. А он је, како је то написао Кристијан Мистре, француски спелеолог и његов друг, у свом писму упућеном Алековом клубу: „управо отишао сасвим сам у једно дуго истраживање.“

Са ролмана... са ролмана... са ролмана... са ролмана... са ролмана...

ВЛАДИМИРЦИ

ДВОРАЦ КРАЉА ДРАГУТИНА

лошким ископавањима у склопу истраживачке акције „Градужине '86“.

Терен Дебрца је веома интересантан за археологију и нашу културну историју. У Дебрцу и околини налази се мноштво археолошких локалитета, од којих је најзначајнији „Градужина“. Мања археолошка ископавања вршена су 1968. и 1986. године од стране Народног музеја у Шапцу, Музеја града Београда и ОМИ из Владимираца. Ископавања су показала да се на овом месту налазила латинска некропола и да је овуда пролазио римски пут Сингидунум—Сирмијум. Овим кратким археолошким ископавањима потврђена је и претпоставка о историјски познатом утврђењу—дворцу краља Драгутина.

Такође, досадашња истраживања указују да овај значајан локалитет није довољно проучен, па се тако сам намеће као нови и основни истраживачки задатак. Циљ је да се терен испита, утврди величина локалитета и прибави потребна документација да се он заштити, с обзиром да су три четвртине угрожене (водом реке Саве и неадекватном обрадом земљишта). Садржај истраживања је евидентирање локалитета, узимање узорка са локације, прикупљање и вођење техничке документације, снимање и сређивање фото—документације. Носилац посла на реализацији истраживања биће Друштво МИ, ОК ССО Владимирци и МОК ССО Подрињско—колубарског региона. У временском интервалу од 1. до 20. августа 1987. године, и уз учешће од око 30 истраживача покушаћемо да дођемо до нових знања и спознаја, а изнад свега се дружити и учвршћивати нова пријатељства.

Ми Вас позивамо, дођите—на археолошку истраживачку акцију „Градужине '87“.

Борге ВУЛЕТИЋ

НОВА ВАРОШ

БИРОКРАТСКЕ

ЗАВРЗЛАМЕ

Већ дуже време, можда чак и од самог оснивања РК МИС, омладински функционери Нове Вароши у своје радне материјале „књиже“ и постојање младих истраживача у општини. И то веома вешто, тако да ни самим, неупућеним читаоцима материјала није јасно да ли се ради о организацији МИ, што би се у контексту текста могло прихватити, или само о јединкама — младим истраживачима. Године су пролазиле, а „бирокарска мистерија“ је све више учвршћивала своје позиције.

Нововарошки млади истраживачи, који су се могли избројати на прсте једне руке, или су седели скрштених руку, или су појединачно покушавали да се изборе за своје парче хлеба, уз минималну, а понекад, чак и без икакве помоћи омладинских функционера.

Мада је до сада три пута угостила на својој територији учеснике ОИА, Нова Варош ни дан данас нема друштво МИ. Ентузијазам и жеља постоје, али нема реализације. Оваквом стању у редовима младих истраживача Нове Вароши нису кумовали само омладински функционери, већ и они сами својом неактивношћу и незаинтересованшћу за организован рад током целе године. Ишло је, и иде се, и дан данас, по принципу „важно је да идем на акцију“, што је довело до потпуне неорганизованости.

Од 1985. године постоји клуб МИ у Образовном центру „Хајро Хаџимугезић“ у Новој Вароши, који ради и дан данас, али нешто слабије. Током прошле године, за време кратког председничког мандата Јусуфа Козице у ОК ССО, кренуло се са оснивањем друштва на нивоу града. Али, због промене функције горе наведеног друга, иначе и самог „старог“ истраживача, та је идеја пала у воду, јер нови председник омладине Горана Гордић није имала ни воље, ни разумевања за младе истраживаче, што упорно и доказује својим поступцима.

Крајем прошле године било је

близу оснивање друштва МИ, али због бирократских заврзлама завршило се, бар за сада, само на идеји. Наиме, другарица Г. Гордић је сматрала да чланови друштва не могу да се нађу преко плаката излепљених по граду, већ да треба да се пошаљу дописи ОО ССО о младим истраживачима, па да се омладинци тих организација окупе. Међутим, они се не окупљају ни када се бира председник, па чак ни када се расправља о незапослености, и тако редом у недоглед. По овом принципу до оснивања друштва не би никад ни дошло.

Далеко од тога да желимо да сву кривицу свалимо на председника и председништво ОК ССО, криви смо и ми — млади истраживачи, можда чак и више него они. Незаинтересованост омладинаца за рад, не само младих истраживача већ читаве омладинске организације, бар када говоримо и пишемо о Новој Вароши, је очигледна. Јер како објаснити чињеницу да оснивачкој скупштини клуба МИ О.Ц. „Пиво Караматијевић“ у Новој Вароши не присуствује ни пет људи.

При одлукама председништва ОК ССО Нове Вароши о овогодешњем ОИА (о чему смо писали у прошлом броју) и даље се чврсто стоји. Међутим, треба се запитати где је све отишло оних 130 старих милиона за прошлогодишњу ПА шумарства у Радојни. Да ли је у ту суму урачуната и богата закуска?

Наиме, богата закуска припремљена је за младе истраживаче, бар по речима другова из ОК ССО, а закусци је поред двадесет акцијаша присуствовало још, бар дупло више, општинских, регионалних и републичких функционера, који нису главе окренули ка младим истраживачима, као да их се стиде. То је била добра прилика за омладинске функционере да преко печеног јагњета стекну који политички поен више. Није им ни замерити, јер ССО је само одскочна даска.

Жељко Дулановић

МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ! РОК ЗА СЛАЊЕ ОДГОВАРА НА АНКЕТУ О НАБАВЦИ РАЧУНАРА, ОБЈАВЉЕНУ У ПРОШЛОМ БРОЈУ ЛИСТА МИ, ЈЕ 1. МАЈ. ОД ПРИСПЕЛИХ ОДГОВАРА ЗАВИСИ НАБАВКА РАЧУНАРА ЗА НАШЕ ИСТРАЖИВАЧКЕ ГРУПЕ.

ИИЦ РК МИС

ЧАЈЕВИ, ЧАЈЕВИ!

НАВАЛИ НАРОДЕ!

У Београду сте имали прилику, од 31. марта до 5. априла, у просторијама Општинске конференције ССО „Стари град“ (за неупућене у Браће Југовића 2а), да изблиза видите „Лековито биље Копаоника“. Током тих дана могли сте се сусрести са: проф. др Предрагом Лукићем, проф. др Катицом Савин, проф. др Надом Крстић-Павловић, мр. Душанком Руњаић-Антић, дипл. фарм. Даринком Милинковић и могли сте видети много, много младих истраживача. Такође могли сте попричати о официналним биљним

сировинама и ароматичном биљу наших крајева, савременој производњи фитопрепарата, фармакогнозијским истраживачким акцијама планираним за ову годину. Поред ових најављених и формалних разговора, могли сте водити и крајње неформалне, покушавајући да не испустите, преврнете, закачите, и у крајњој линији проспете вруће чаше пуне ммммммм... чаја. Све вам се ово могло догодити захваљујући младим истраживачима са фармације, односно, из ФИД-а „Др Јован Туцаков“.

Агенција „МИ“

ОНО У ЗВЕЗДАНОМ ГАЈУ

Након три године експерименталног истраживања Млади истраживачи Србије су дошли до једног прихватљивог нивоа методологије, којом би се прикупљали подаци о топографском простору с' аспекта ОНО и ДСЗ.

Како овај посао захтева масовност коју ОМИС не може и не мора да обезбеди, од 27. до 28. марта је у Звезданом гају, у Београду, одржан семинар за руководства општинских ОИА са темом „Инвентаризација топографског простора с' аспекта ОНО и ДСЗ“, чији су полазници били извиђачи, планинари, геодете, представници општинских секретаријата народне одбране: Бора, Зајечара, Краљева, Куршумлије, Лознице, Параћина, Светозарева и Чачка.

Семинар су реализовали чланови ОМИ ОСВШ „Братство и јединство“ из Београда, на челу са капетаном Мирославом Павловићем.

На основу интересовања и озбиљности коју су показали учесници семинара, може се очекивати да ће ова активност заживети још током овог лета.

Саша РАДОЈЕВИЋ

СЛОБОДА И ПЛАВУЧИ

ШТА РАДИШ ВЕЧЕРАС?

Друштво младих истраживача Ниша, у сарадњи са Филозофским факултетом у Нишу, Групом за социологију, спроводи у току марта и априла месеца, на подручју општине Ниш, истраживање на тему „Млади и слободно време“.

Основни циљ истраживања је да се, на научно верификован начин, дође до података који ће се користити за практично деловање Савеза социјалистичке омладине, друштвено-политичких организација, просветно-педагошких организација и институција, у области интересног организовања и организованог провођења слободног времена младих, као и за остваривање идејно-васпитног утицаја на младе, што је од посебног интереса у актуелном друштвеном тренутку.

Истраживањем се жели доћи до података о начину и облицима провођења слободног времена младих као и о:

— ставу младих према организованом провођењу слободног времена;

— раду друштвених организација — колективних чланова ССО у области организованог провођења слободног времена младих;

— просторима за провођење слободног времена младих;

— функцијама Дома омладине и захтевима за његову изградњу;

— утицају, улози и значају неформалних група у провођењу слободног времена младих;

— утицају верских заједница и институција на младе, као и информација о облицима провођења слободног времена које организује црква и верске заједнице;

— активностима у слободном времену у школи, а посебно у ваннаставним облицима школског рада;

— основним интересовањима младих, а у функцији даљег интересног организовања;

— коришћењу постојећих капацитета за задовољење интересних потреба младих у слободном времену;

— правцима даљих активности Савеза социјалистичке омладине у области интересног организовања младих и организованог провођења слободног времена младих;

— улози медија у провођењу слободног времена младих.

Узорак обухвата хиљаду испитаника, и то: две стотине ученика основних школа, две стотине ученика средњих школа, две стотине младих из удруженог рада, сто педесет студената, стотину младих из сеоског подручја и сто педесет незапослених младих људи.

Обрада резултата истраживања обавиће се до краја априла месеца, а у њој ће учествовати и стручни сарадници, углавном, професори Одсека за социологију са Филозофског факултета у Нишу. Резултати ће бити предати, у облику студије,

Комисији за идејно-политички рад и марксистичко образовање, у форми припремљеној за публикавање.

Координатор активности у оквиру овог истраживања је Комисија за идејно-политички рад и марксистичко образовање ОК ССО Ниш.

Средства за реализацију истраживања, обраду резултата, израду студије и њено публикавање обезбеђује ОК ССО Ниш, уз учешће свих заинтересованих субјеката (друштвено-политичке организације, самоуправне интересне заједнице основног и усмереног образовања, културе и физичке културе, Омладинска задруга Ниш, Универзитет у Нишу, Основна заједница науке и други).

Поводом овог истраживања организоваће се у току маја и отворена омладинска трибина „Актуелности“, на којој ће се разговарати о резултатима добијеним истраживањем.

Весна ЛИЛИЋ

'АЈДЕМО, ПОД ПЛАНИНЕ!

При клубу МИ-Ниша, као и кроз њега, „прошуњавају се и ушуњавају“ идеје о оснивању спелеолошке секције. Оваква иницијатива се није појавила случајно, с обзиром да у околини Ниша постоји велики број неистражених спелеолошких објеката. Споменимо само неке неистражене лепотице дуж Сићевачке клисуре, на Сувој планини, на Каменичком вису...

У нишком региону не постоји традиција спелеолошких истраживања у Младим истраживачима, па је помоћ и сарадња сродних секција и друштава итекако потребна.

Један од чланова МИ-Ниша је прошлог лета боравио на спелеолошким истраживањима на ОИА „Истраживачко лето — Завидовићи '86“ у СР Босни и Херцеговини. Његово искуство стечено том приликом, сарадња са Планинарским савезом у Нишу (одсек алпинизма и спелеологије), са јединицама ТО и ЈНА су полазна основа за формирање и почетак рада секције. Самим тим, стручна сарадња и корисници резултата биће јединице ТО и ЈНА.

Тренутно се успостављају контакти са спелеолошким друштвима МИ широм Југославије, ради набављања стручне литературе, програма и концепције рада јер се надамо да ће искуства других спелеолога умногоме припомоћи остваривању наше идеје.

ИАЦ се ангажовао на окупљању чланства путем система јавног информисања. МИ очекујемо да ће одзив потенцијалних чланова бити задовољавајући, како се све не би завршило на идеји и ангажовању појединаца.

За сада позив и поздрав, уз нашу спелеолошку паролу:
„Ајмо цурице, ајмо дјечаци,
под планине!“

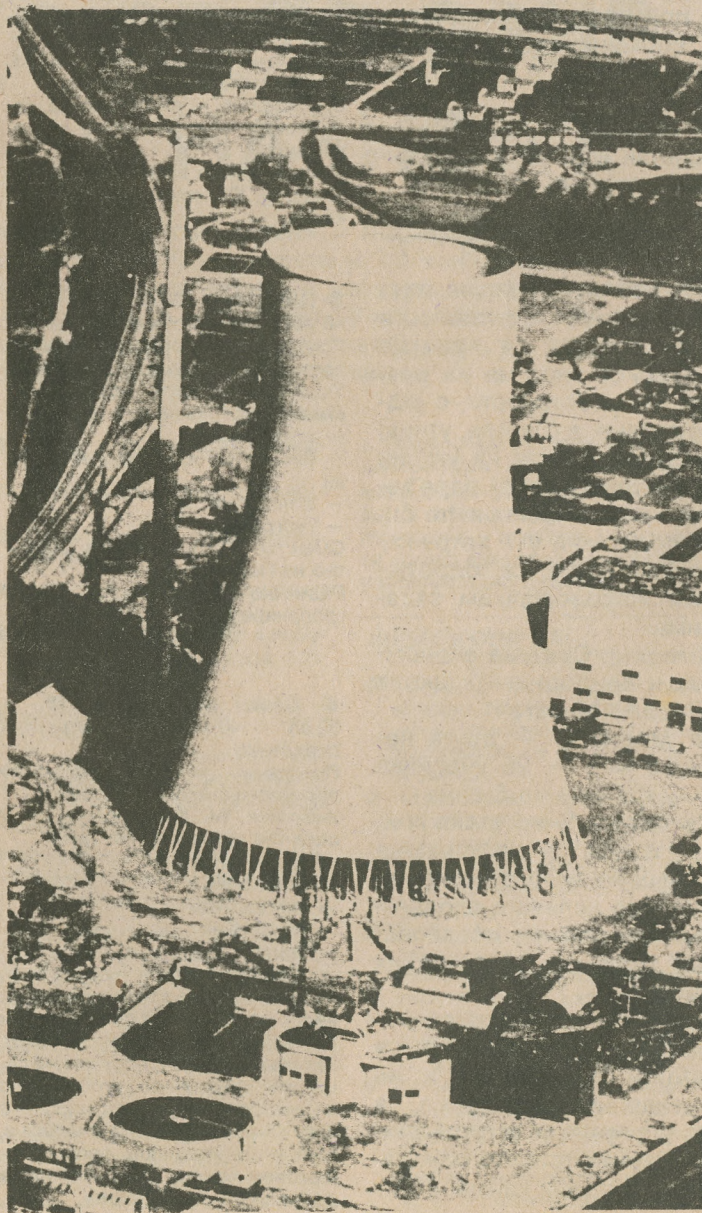
Верољуб РАДОЈКОВИЋ

ОСТАЛА ЈЕ САМО ПРИЧА

Од прошлог лета остале су само приче о једној истраживачкој акцији, која је, на крају, била врло успешна. Резултати су при крају обраде. Што се тиче других активности споменуо бих рад социолошке групе, која је спровела низ анкетирања, и рад младих астронома. Они (астрономи) и у лошим условима постижу добре резултате. О раду осталих секција нема већих новости. У току су припреме за оснивање Клуба истраживача у Даниловграду, јер тамо већ дуже активно раде историјска и археолошка секција. Какви дани предстоје за истраживаче из Црне Горе видјећемо после изборних активности, јер битан фактор је кадар, са којим има доста проблема. Што се тиче организовања акција о томе још ништа званично: у Титограду под знаком питања, а у Даниловграду постоје велике могућности. То је за сада све, надамо се бољим данима. Истраживачки поздрав из Титограда.

Џанкић ПРЕДРАГ

(од 5. до 25. јула 1987. године)

Предвиђени су следећи програми:

- Топографија (евидентирање топографског простора са аспекта ОНО и ДСЗ)
 - Исхрана у природи
 - Распростирање ултракратких таласа
 - Фармакогнозија (евидентирање лековитог биља)
 - Етнологија (етнографска истраживања)
 - Екологија (заштита човекове околине)
 - Археологија
 - Историја уметности (евидентирање споменика духовне културе)
 - Екологија (биомаса шумских подлога и зељасто растиње)
 - Орнитологија
 - Микологија (биомаса печурки)
 - Пољопривреда (утврђивање хемијско — педолошких и еколошких параметара земљишта)
 - Социологија а) укљученост младих у добро вољни омладински рад б) млади на селу
- За све остале информације можете се обратити Републичкој конференцији Младих истраживача Србије.

Агенција „МИ“

ОМЛАДИНСКИ ИСТРАЖИВАЧКИ КАМПОВИ У СЛОВЕНИЈИ ОВОГА ЛЕТА

РЕПУБЛИЧКИ

● **Прекомурје** (Мостје или Габрје) — 27.06. — 07.07. — 25 учесника и стручних сарадника
Програми: — демографски

— економски

Током већег дела кампа млади истраживачи ће се, пошто је камп комбинација педагошког и научно-истраживачког, бавити утицајем индустријализације и деаграризације на промене у социоекономској структури насеља, као и проблемима народности у претежно мађарским живљем настањеним насељима овог краја.

Смештај: Основна школа Мостје или Габрје

● **Пчеларски камп** (Криже при Тржичу) — 26.07. — 02.08. — 25 учесника и стручних сарадника

Програм: Основна тема кампа биће израда катастра пашњака на овом локалитету, као и испитивање одређених генетских параметара пчела.

Програм ће имати рачунарску потпору.
Смештај: Криже при Тржичу

● **Козјанско** (Спомен парк Требче—Козјанско) — крај јуна — почетак јула — 25 учесника и стручних сарадника

Програм: интердисциплинарно проучавање спомен парка

Научне дисциплине:

- етнологија
- географија
- историја

Задатак истраживача биће топографско проучавање спомен парка, затим прикупљање материјала за израду монографије Козјега и прикупљање материјала о споменичкој проблематици општине и града Подсреда.

● **Камник** — крај јуна — почетак јула — 40 учесника и стручних сарадника
Програм овог кампа, који се организује по други пут,

је интердисциплинарно проучавање креативности код младих и утицаја школског система на развој те креативности, с једне стране, а с друге, утицај те креативности на укупни друштвени развој одређеног краја. Учесници ће бити подељени у 7 истраживачких група са одређеним истраживачким задацима.

Смештај: Средња економска и природњачка школа „Рудолф Маистер“

● **Марибор** — друга недеља јуна — 20 учесника — у трајању од 5 дана

Програм: „Енергетска криза и школа“ — проучавање садашње енергетске ситуације са аспеката екологије, социологије, образовања и других друштвених наука.

Камп је семинарског карактера, расправе ће се водити по групама и на пленарним седницама, а предвиђено је и одржавање јавних трибина и издавање билтена кампа.

Међународни

● **Церкница** — 10. — 20.07. — 35 — 40 учесника и стручних сарадника

Програми: а) Ботаника — еколошко истраживање растиња
б) Зоологија — ентомолошка, териолошка и орнитолошка истраживања

ц) Испитивање загађености вода
Смештај: Основна школа у Церкници

● **Шмартно** — 28.06. — 05.07. — 40 учесника и стручних сарадника

Програми: интердисциплинарно проучавање околине Шмартног
Учесници ће бити подељени у следеће истраживачке групе:

— археологија
— биологија (ботаника и зоологија)

— етнологија
— географија

Смештај: Основна школа Шмартно на Похорју
Радничко одмаралиште електропривреде

● **Девин (Италија)** — 18. — 30.08. — 40 учесника и стручних сарадника

Програми: интердисциплинарно проучавање околине Девина
Учесници ће бити подељени у следеће истраживачке групе:

— археологија
— етнологија
— лингвистика
— географија
— социологија
— природњачка

За време трајања кампа радиће и видео радионица, а сви програми ће имати и рачунарску потпору. Задатак кампа је да пружи младима могућност да се упознају како са методологијом истраживања наведених научних дисциплина, тако и са историјом овог краја, његовом природном околином и друштвеном стварношћу.

Летње школе

● **Природњачка** — Бистрица при Тржичу — 24.06. — 03.07. — 30 учесника (ученици основних школа) и стручних сарадника

Програм: укључивање способних ученика основних школа у истраживачки рад из области биологије, физике, геологије и хемије. Предвиђено је да сви учесници буду упознати са методама истраживачког рада четири наведене научне дисциплине, док ће се практични истраживачки рад обавити у Тржишкој Бистрици (биолошка и физичко-хемијска истраживања) и Должанови (геолошка истраживања). Такође је предвиђено организовање краће екскурзије на Бегуњшчицу.

Смештај: основна школа „Хероја Брачића“

● **Крашка** — Раков Шкоцјан — током августа у трајању од 4 дана — 30 — 40 учесника

Програм: Упознавање с цветом као природном појавом и методама истраживања крашког подземља. Школа треба да да теоријску и практичну основу за даљи стручни и истраживачки рад на овој проблематици.

● Школа младих информатичара — Љубљана — 05. — 13.07 — 70 — 80 учесника и стручних сарадника

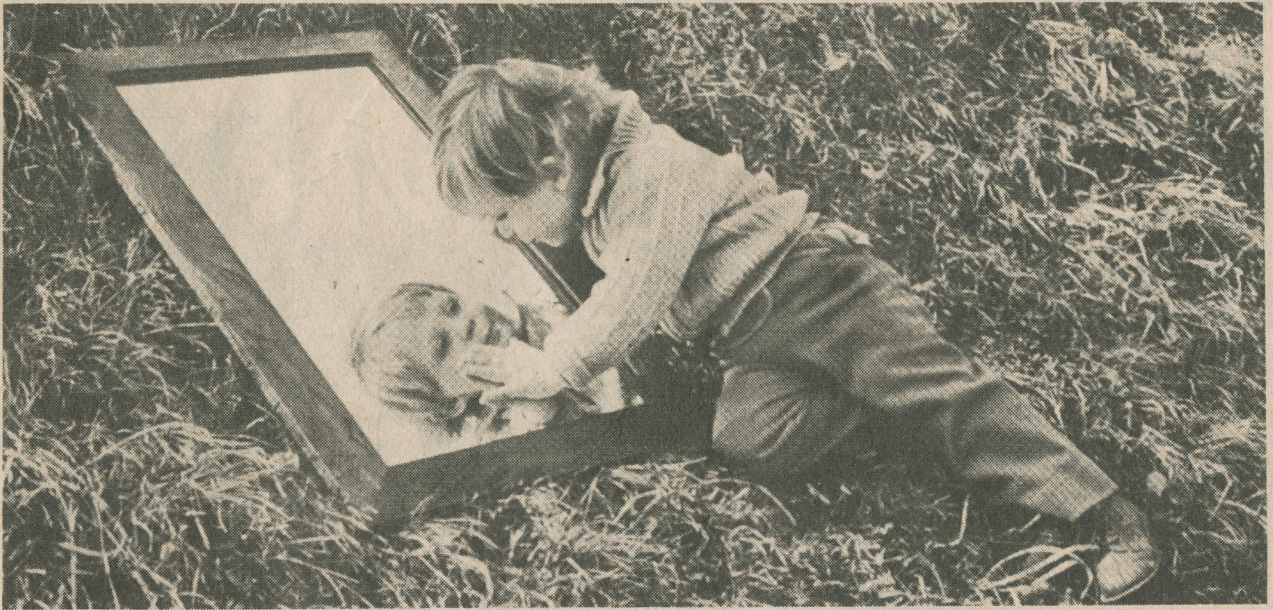
Пета по реду школа младих информатичара је намењена свима онима који су учествовали и постигли добре резултате на разним такмичењима и истраживачким сусретима из области информатике. Очекује се да овогодишњој школи присуствује и двадесетак учесника из иностранства. Програм школе обухвата упознавање са најновијим достигнућима из области информатике.

Смештај: Ученички дом на Гербичеви.

За све даље информације о могућностима учествовања на неком од наведених истраживачких кампова или школа, обратите се на адресу: ПОКРЕТ НАУКА МЛАДИМА

Лепи пот 6
61000 Љубљана

Мирослав Николић

CP ХРВАТСКА

ШТО СЕ ТО ОЗИР-ОМ НАЗИВА?

● Организација за научвени и истраживачки рад омладине и младих научвених радника (ОЗИР) друштвена је организација која окупља око 2000 студената, дипл. инжињера, магистара и доктора знаности, различитих струка. Основни циљеви организације међусобно су комплементарни: с једне стране ширење и квалитативно унапређивање научвеног рада, а с друге, кроз такав рад, систематско стварање научвеног подмлатка.

ОЗИР СЕ БАВИ СЛИЈЕДЕЋОМ ДЈЕЛАТНОШЋУ:

- Увод у научвени и истраживачки рад високошколске омладине;
- Издавачка дјелатност (часопис „Истраживање и знаност“);
- Културна дјелатност;
- Истраживачки и развојни програми;
- Постдипломским перманентним образовањем за руководиоце кадрове у индустрији;
- Привредном дјелатношћу дозволеном законом (члан 25, закон о Друштвеним организацијама, Народне новине 7/82).

- Одјел за медицинске знаности
- Одјел за биотехничке знаности
- Одјел за студиј интелигентних сустава
- Одјел за информатику и рачунарске знаности
- Одјел за информације и комуникације постоји богата приручна библиотека
- Одјел за умјетност
- Одсјек за десигн
- Лабораториј за техничку фотографију и микрофотографију
- Археолошка препараторска радионица
- Интердисциплинарна школа „Знаност, технологија и друштво“ Мотовун / Загреб

Непосредна сврха дјеловања ОЗИР-а јест да сурадницима омогући стицање знања о најновијим тековинама знаности и технологије, обнављење темељних и специјалистичких знања с нових гледишта и уз помоћ нових медија (посебице рачунала). Дугорочна развојна сврха ОЗИР-а јест надвладавање последица застарјевања знања појединца различитих струка проузроченог промјенама везаним уз развој знаности

и технологије, подупирање опће способности друштва за суверени научвено технолошки развој и развијање самопоуздања стручњака у властите могућности, толико важног за судјеловање у међународној сурадњи.

ЦИЉЕВИ ОЗИР — А:

- Приенос знања и искуства младим стручњацима о методама научвеног рада и истраживања, и о развијању технологије.
- Актуализација знања и стручно усавршавање из различитих подручја знаности и технологије, подучавање о новим технологијама за стручњаке свих доби.
- Поттицање интердисциплинарне сурадње и развитака на новим научвеним подручјима.
- Унапређивање разумијевања сувременог технолошког развоја и односа човјека, знаности, технологије и производње.
- Развијање свијести о потреби јединственог и координираног рада струка на темељу проблемски оријентираних и системски замишљених пројеката, уз истовриједно уважава-

ње технолошких, економских, социјалних, природних и других увјета.

- Поттицање властитог развоја, посебице на подручју прихватања и увођења нових технологија и њихове примјене.

Почетак стварања ОЗИР-а датира од 1982. године када је група ентузијаста израдила неколико програма који су били прихваћени и подржани у различитим сферама одлучивања. Након прве „пробе“ приступило се оснивању једне Организације која задовољава све увјете наведене у почетку текста (приликом стварања ОЗИР-а кориштена су и искуства Младих истраживача Загреба, реформисаних 1983. године).

ОЗИР данас запошљава одређен број стручњака различитих подручја, а до краја 1987. предвиђа се запошљавање 30 људи са пуним радним временом који би чинили језгро ОЗИР-а и окосницу његовог развоја. Највиши орган ОЗИР-а јест Савјет ОЗИР-а, а извршно тијело јест пословни колегиј. Стручну и научвено рецензију предложених пројеката врши научвени колегиј састављен од врхунских стручњака одређеног подручја.

Иво ШПИГЕЛ

ОЗИР СЕ САСТОЈИ ОД 10 ОДЈЕЛА:

- Одјел за хуманистичке знаности
- Одјел за природне знаности
- Истраживачка биолошка станица „Гајно“ Црна Млака (природнолошки резерват) — Требарско
- Одјел за друштвене знаности
- Одјел за техничке знаности

СИА У ВОЈВОДИНИ, У 1987. ГОДИНИ

„Рационалност земљишног максимума у САПВ“ — мултидисциплинарно истраживање

„Утврђивање садржаја протеина и микро токсина у кукурузу из различитих региона Војводине“ — сточарство

„Анализа производног процеса кукуруза на индивидуалном сектору“ — ратарство

„Производно-економски резултати на индивидуалним газдинствима у Војводини“ — агроэкономија

„Опремљеност, технологија и приноси на индивидуалном сектору САП Војводине“ — пољопривредна техника и механизација

„Проучавање ентомофауне земљишта након гајења неких ратарских култура у Војводини“ — заштита биља.

„Проучавање корелације водостаја Тисе са нивоом подземне воде и протоком цевне дренаже у Жабалском рити“ — хидрологија

„Лековито биље на подручју општине Апатин“ — фармакологија

„Медицинска секција ОИА „Доња Брањевина 87“ — медицина

„Техника народу“ — информисање

„Потешкоће ученика у савлађивању градива“ — психологија

„Одређивање концентрације активности Цс — 134 и Цс — 137 у земљишту на територији САП Војводине“ — физика

„Кучај 87“ — мултидисциплинарно истраживање

„Истраживање географске средине са аспекта ОНО и ДСЗ“

„Акцидентална тровања у деце“ — медицина

„Карактеризација воде канала ДТД“ — хемија и микробиологија

„Испитивање квалитета изданских вода“ — хемија

„Израда софтвера за ПС микрорачунар као подршке у информатизацији управљања складишним објектима“ — информатика

„Доња Брањевина 87“ — археологија

„Обедска бара 87“ — мултидисциплинарно истраживање

НАПОМЕНА:

Највећи број акција биће реализован у летњем периоду 1987. године.

За детаљније можете се обратити на тел. 021/611—023 (Светозар Делић — Покрајинска конференција Савеза социјалистичке омладине Војводине) или на тел. 021/25—499 (Светлана Стојковић, Роберт Дамијановић — Покрајинска конференција Народне технике Војводине).

АГЕНЦИЈА „МИ“

КУ РАЗУМ

● Постоје нетакнути часописи СИАМ (Друштво за индустријску и примењену математику, САД) »Journal on Control and Optimization« из 1985. године у библиотеци Електротехничког факултета у Београду. У ствари, њих је први дотакао један млади истраживач, а ко је изборио претплату на њих од којих стотинак долара, а не чита их; друго је питање.

● Да ли знате да у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“, у Београду, постоји „Регистар недоступних докторских дисертација у фонду Универзитетске библиотеке“?

● За објављивање научног рада у неким страним часописима се организација којој припада аутор моли да уплати извесну партиципацију за штампање часописа, реда 1500 долара. Ко би вам то уплатио?

● Компјутерски програми који играју шах за микрорачунаре типа „Атари“ су написани у Будимпешти, као и програми који омогућају програмирање у језику вештачке интелигенције „Пролог“ за минарачунаре типа „VAX“.

Драго ИНБИЋ

ПРЕЛУДИЈ ЗА ХЕМИЈУ

Разјашњавајући ми разлику између Физике, Хемије и Биологије, (нешто што је увек неразјашњено), један од мојих професора ми је рекао да нека разлика у суштини и не постоји, али ако смо већ ситничавог духа онда: од језгра до горњег валентног електрона царује Физика; посед њеног величанства Хемије почиње од последњег валентног електрона до једне једине ћелије; а две и више ћелија — то је Биологија.

Нормално да оне живе у изузетној слози и границе између њихових поседа нису оштро извучене (зар је само коинциденција што науке носе женска имена?), па се Хемији можете удварати и у атомском језгру, а да о Физички размислите и кад на окупу имате више од једног атома. Биологија се некако држи достојанствено са стране јер не поседује тако егзактне законе као ове две, али је зато њено царство — царство живота, свакако без себичачког ограђења од Хемије и Физике. Моју не тако омиљену пријатељицу Математику и не помињем јер је познајем само из виђења, а пошто се њеним методама служе и остале егзактне, и не само егзактне науке, са њом се успут виђам.

С обзиром да ми је Хемија некако најдража и да се њом забављам већ неколико година, мада се кришом осврнем и за Физиком, рећи ћу вам нешто сасвим мало о њој.

Причати о Хемији то значи причати о прекрасној игри атома, а резултати те игре су, преко пет милиона једињења. То је прича о занесењацима који су вековима тражили некакав magisterium

mundi, а налазили громаде нових знања, прича о прелепим кристалним структурама где сваки атом зна своје место, о периодном систему елемената који показују да је лепота у једноставности.

То значи причати о чудним, гигантским структурама као што су протеини или мултиензимски комплекси, о преношењу наследних особина преко тврдоглавих RNA и DNA које се вековима не мењају (на нашу срећу). Прича о ћелији, о стварању живота, о мембранама ћелије, о имуном систему, о нервном надражају (шта то беше ацетилхолин), о хемоглобину, о разним еликсирима, чајевима, лековима, о разним Борџијама. То је прича о хемијском саставу удаљених звезда, о бојама, о горивима, о вашој кошуљи од вештачких влакана, о боји ваше косе, о прекрасним парфемима који вас терају да заносно уздишете, прича о...

Таман хоћу да престанем и да не наставим са досадним набрајањем кад се у мојој глави буне милијарде синапси и рађају још и још термина о којима скоро и не размислите: витамини, хормони, антибиотици... онако набацани без везе и реда. Највероватније нешто није у реду у мојој глави па зато наставимо даље.

Зар да не кажем ни речи о најсавршенијој лабораторији коју је природа измислила? Хлоропласт — његова пресветлост. У тој минијатурној лабораторији (тилакоидне мембране) се скупља сунчева енергија, синтетизују се сложена органска једињења... одиграва се фотосинтеза. Један чувени биохемичар (не наводим га да се не би правио важан) рекао је

да енергија која пролази кроз систем може организовати исти тај систем. Замислите много милиона кЈ који годишње падну на земљу у виду сунчеве енергије — то је живот. А тек дисање? Акумулирана енергија у фотосинтези се ослобађа и служи за оно што називамо животним активностима — од спавања па до пењања на Монт Еверест и свирања на виолини. Сви ти енергетски процеси су у потпуном складу са фундаменталним законима физике — моје друге пријатељице.

Поменуо сам нешто о нуклеинским киселинама. Размислимо гласно: са тридесетак слова можете правити језичке конструкције. Шекспир, Достојевски, Сартр; сви су имали по тридесетак и мало више или мало мање слова на располагању. Ми им се дивимо како су их слагали.

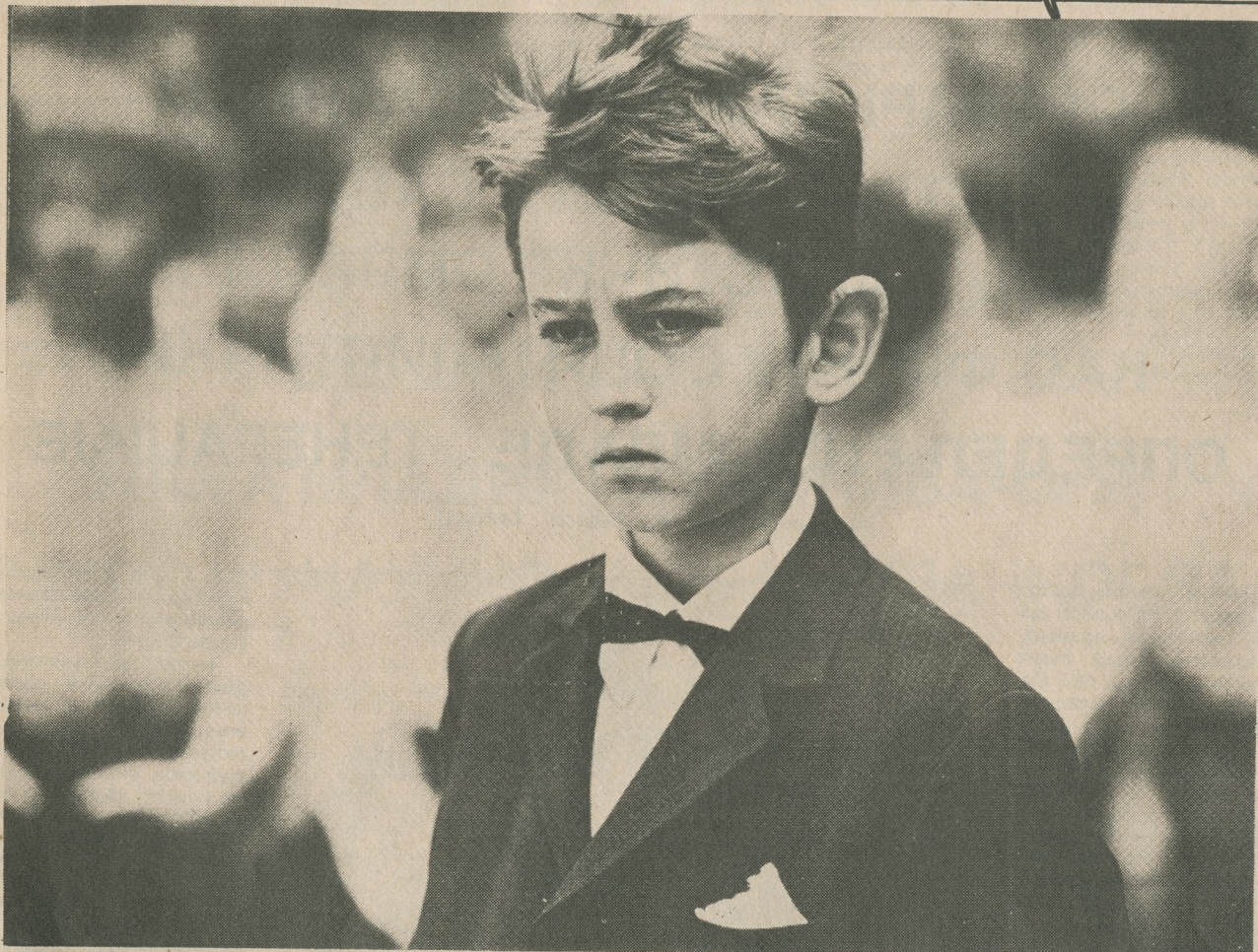
А код нуклеинских киселина само четири (од којих је један примењив са неким другим, значи укупно пет), веровали или не, јединице које преносе информацију и којима се може записати од боје ваших очију, преко форме малог прста на левој ноzi, до мали милион „ситница“ које се називају наследним особинама. То су такзване пуринске и пиримидинске везе које сачињавају кључ, шифру за синтезу протеина. Та шифра, о Хемијо, иста је од бактерија до човека.

Нека ми остале границе Хемије опросте што их нисам споменуо овом приликом, али приликом увек постоје, и просто ми је жао да о свакој кажем само реч две. Нисам споменуо ни куда Хемија иде, нити који су њени изазови. О томе неки други пут.

Илија БРЧЕСКИ

СЕМИНАР

за млађанство

ИВАН ЧЕРНЕ

СЕМИНАР ЧОВЕКУ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ

Понтјешће се у човекове најбоље пријатеље сврставају: књига, пас, пронађе ту своје место понекад и коњ, и... вероватно се овај низ може готово до у недоглед пружати, зависно од тога у шта желимо да убедимо саговорника. Кружни ток (и вероватно понешто од дијалектике) овај низ добија тврђом да је човек сам себи најбољи пријатељ. Сумњам да сте икада икога чули да тврди да му је семинар најбољи пријатељ, али откуда то да су нам наједном постали толико неопходни, одакле надиру у толиким количинама, зар се више никако другачије не можемо видети, договорити, сусрести, радити, дружити?

Замолићемо за помоћ, овом приликом, прво наведеног нам пријатеља — књигу.

Уколико пронађемо ону која нам тренутно (реч тренутно је употребљена фигуративно, јер се иначе, када се о пријатељству говори, не употребљава) највише одговара, након извесног времена проведеног дружећи се (ван семинара) постаћемо богатији за једно, можда не потпуно ново, али знатно систематичније сазнање. Овај наш пријатељ нам је објаснио да је семинар „организациони облик образовања који се различито организује, у зависности од потребе. По врстама могу бити: просеминар, информативни семинар, формативни семинар, 'сендвич' семинар, специјални и инструктивни. Постоји и семинар који је синтеза неких од наведених врста семинара. За све њих је карактеристично да су намењени првенствено усавршавању

учесника, а не њиховом оспособљавању или образовању. Они се организују за учеснике који већ располажу извесним предзнањима. Семинари по трајању могу бити: краткотрајни (1-2 дана), недељни и двонедељни и дуготрајни /Пријатељ са којим смо се дружили је Педагошки речник (2), а већ наслућујете да има и старијег брата, Педагошки речник (1)/.

Наш семинар у Лозници свакако мора припадати некој од наведених врста, али којој тачно? Он би се вероватно могао окарактерисати као синтеза, али ипак оно што је најважније, то је да је он одржан. Уколико је одржан као синтеза, онда, као синтеза којих врста? Да бисмо ово питање успешно разрешили мораћемо пронаћи неког новог пријатеља, у корицама.

Можемо приметити да нас и само одређење семинара наводи да добро размислимо приликом одабира учесника. Изгледа да управо то нисмо учинили на поласку у Лозницу. Тако је било оних који ништа посебно ново нису ни чули, јер су се већ са многим од тих ствари саживели, затим оних који су понешто ново и чули и оних којима је све било ново — људи, идеје, па су морали и да се помуче да би одлучили којој радној групи да се приклоне. Упола мање учесника од позваних већ је појава која се прихвата као сама по себи разумљива и очекивана.

Е, а сад прелазимо, коначно, на чврсто тле. Сви (учесници) знамо да наш семинар није био ни недељни, ни двонедељни, ни дуготрајни: трајао је три дана.

Непрекидно се, бар вербално, бранимо од тога да преузимамо нечије туђе форме рада, оне које младим истраживачима нису својствене. Међутим, подуго већ пливамо кроз море семинара: оваквих као у Лозници, оних по

регионима, оних по програмима... Свакако је потребно договорити се, информисати се, одлучити, закључити... Али науком и истраживањима се не бави на семинарима, они се тамо не уче, не настају читави пројекти, не долази се до

њихових резултата на семинарима. Морамо пажљиво избројати већ сада, да нас једног дана не би изненадила рачуница да више времена проведемо на семинарима, него, на пример, на истраживачкој акцији. Уколико нас то и

задеси, онда већ на неком, за ту прилику организованом семинару, можемо разматрати могућност за оснивање још једне, нове, друштвене организације, колективног члана ССО — Млади семинарци.

Александра ПЕЈАТОВИЋ

ОСТВАРИВАЊЕ УЛОГЕ МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА У САВЕЗУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ КАО ФРОНТУ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ ОПРЕДЕЉЕНЕ МЛАДЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

(Делови из излагања Георги Генова)

Ова тема је уједно и захтев Конгреса да се о овом питању разговара, односно, да се размотре задаци сваке друштвене организације, па и Савеза социјалистичке омладине. Много критика је изречено о програмској активности, кадровској политици и још много чему сличном, на рачун самог ССО-а, а и на рачун друштвених организација.

Време, околности које оно носи, као и сама млада генерација захтевају да се ССО отвори, да пружи могућност младима, не само онима који се налазе (или долазе) у делегатским телима и конференцијама, већ свим способним и креативним младим људима, да им заиста омогући да предводе једну генерацију, у једној средини. Дакле, не само пружити могућност младима да се политички ангажују, већ створити услове за интересно организовање, управо кроз друштвене организације.

Само од себе намеће нам се питање како сачувати (и очувати) младе у друштвеним организацијама? Ви сте, током ових десет година, успели да сачувате своју организацију. Она, некако сама, као да тражи младе људе. Међутим, има и оних друштвених организација чије је руководство престојало, па се старосна доб креће и до педесет и шездесет година.

Јасно нам је да је неопходно реструктурирање ССО, да нам је потребан један модернији приступ и настојање да наше друштвене организације учинимо управо правим организацијама младих и за младе. С једне стране, потребни су такви програми који ће задовољавати интересовања младих, и тако их упутити на друштвене организације да се у њих удружују, а с друге стране организације морају испунити

своју обавезу да се у ССО-у баве једним одређеним сегментом.

Око 40% друштвених организација на нивоу општина, без обзира на велики ентузијазам својих руководилаца, услед тешког материјалног, али и друштвеног положаја у средини, се угасило. И управо нас то опомиње као ССО да се морамо прилагодити тренутку. Не ретко, догоди нам се да покрећемо неку иницијативу више из политичких разлога, из неког више општеприхваћеног схватања да чеки задатак треба да се обави. Стога, бивамо често неспремни, наступамо без неког стручног објашњења, не успевамо да образложимо нашу иницијативу, и она, углавном, завршава по нашим састанцима, и друштвених организација, и самог ССО-а.

Потребно је упутити позив младој генерацији, посебно стручним људима, односно, људима који су спремни и способни да понуде одређене креативне програме, решења за превазилажење општег стања у друштву, и у најразличитијим областима. Неопходно је такве људе окупити кроз разноврсне облике деловања, да они припремају, образлажу, разрађују иницијативе.

Могу ли то можда Млади истраживачи, односно, људи који ову организацију чине? Покушајмо да отворимо фиоке Младих истраживача, у свим општинама где се налазе и где су били, да кренемо са иницијативама које почивају на обављеним истраживањима, да управо она буду аргумент за реализовање иницијатива

ССО Србије и друштвених организација. Без научног поткрепљивања неће проћи ниједна иницијатива ССО-а.

Млади истраживачи, као и друге друштвене организације, поред обавезе да задовољавају интересовања младих, морају се озбиљно бавити још неким од животних питања младих људи. На пример, Ферилални савез мора да прати развој туризма (уопште, а и омладинског), почев од инвестиционе политике, пропаганде и тако даље. У својим доменама то мора чинити и Музичка омладина, и Књижевна омладина, и, као што сам рекао, и Млади истраживачи, да они, управо кроз своја истраживања, помажу ССО, и да дају конкретан допринос реализацији једног одређеног програма.

Друштвене организације су заиста у тешком материјалном положају. Трагајући за решењима ових материјалних проблема, ми смо скоро успели да обезбедимо 5% средстава остварених од игара на срећу за рад, односно, про-

грамску активност друштвених организација. Ове године очекујемо, на тај начин обезбеђених, тридесет до четрдесет милијарди.

„Отварајући“ ССО према младима желимо да остваримо и идеје о градњи наших центара где би се окупљали млади људи. Желимо да избегнемо концепцију по којој свака друштвена организација треба сама да обезбеђује материјалну базу, и да сама изграђује објекте, већ да све оне, а и сам ССО, пруже могућности да млади организовано бораве у једном центру. У овом светлу треба сагледати иницијативу о изградњи једног модерног центра, који ће заиста бити у функцији ССО-а, и њених друштвених ор-

ганизација. Дакле, жеља нам је, а и интерес, да свуда где будемо градили те центре, или их реновирали, место нађу све друштвене организације, са својим програмима, и да то буде место окупљања младе генерације. Без материјалне базе, и без места где би се млади људи окупили, нема просперитета. Ту материјалну основу треба да стварамо заједничким снагама.

Када говоримо о програмској активности друштвених организација, могу да кажем, да се може чути подоста критика упућених на рачун програма, односно, на рачун самих друштвених организација. Међутим, оно што друштвене организације чине за васпитање младих, ова укупна армија младих људи која на једном добровољном принципу ради, без икаквог хонорара, заиста је вредност, непроцењива за нашу друштвено-политичку заједницу, а и за сам ССО.

Не морају све друштвене организације бити масовне. Постоје оне које то могу, али Млади истраживачи, по својој природи, не треба да буду организација са милионским чланством, већ она која окупља стручне, креативне људе, који заиста могу да дају одређени допринос.

Посебан задатак Младих истраживача је рад са подмлатком, односно, са децом од првог до осмог разреда, па и даље. Из подмлатка Млади истраживачи могу, и треба, да регрутују кадрове за своју организацију. Такође ме радује иницијатива, о којој сам чуо, о повезивању Младих истраживача и Покрета „Науку младима“, и такав правац развоја ове организације.

Непроцењива је вредност Младих истраживача у ССО-у, иако је у почетку било отпора, у смислу, да ли је таква организација потребна, да ли таква истраживања и такви програми. Међутим, данас, није довољно само

вербална подршка, већ и материјална да би Млади истраживачи могли да испуне све своје задатке.

О друштвеним организацијама се може много тога рећи, јер свака је специфична, и свака се развијала својим током. Слични су им основни проблеми, као што су: кадровска политика, њихов материјални и друштвени положај.

Колико ће успети ово руководство ССО, на нивоу Републике, да реши све ове проблеме, видећемо на крају двогодишњег мандата. Али убеђен сам да ћемо успети да рашчистимо доста ствари. Борићемо се да неке друштвене организације укинемо, оне које су вишак (на пример Народна техника), да утичемо да неке прошире свој програм, неке да подстакнемо и помогнемо више од других. Не можемо дозволити да у поједине друштвене организације одлазе велика средства, а да су резултати практично

никакви, а да друге организације дају изузетне резултате, а добијају знатно мања финансијска средства.

Морамо посматрати и улогу ССО-а у друштвеној организацији, ко коме даје кадрове и одакле се кадрови регрутују. Ако ССО да све што може друштвеним организацијама, онда ће моћи да добија и квалитетније кадрове и квалитетније програме, као и све друго што је ССО-у неопходно. Не може он (ССО) постављати однос или, или са друштвеним организацијама, јер то само води још већем затварању. Такође не може ССО да се позива на друштвене организације само када му је то потребно, а да им не пружа никакву помоћ. У њему још увек постоје отпори према друштвеним организацијама, а треба схватити да су друштвене организације основне организације ССО-а, то је ССО, то је тај фронт, и само тако може да постоји.

УЛОГА МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА У РАЗВОЈУ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА МЛАДИХ

(делови из излагања др Љубинке Трговчевић)

Желећи да кажемо нешто о могућностима научно—истраживачког рада младих, а и уопште када говоримо о младима, увек се ослањамо и веома често понављамо познату изреку о томе да на младима свет остаје, да без младих нема будућности и томе слично. Без обзира колико оне биле тачне, а оне то углавном јесу, услед честе употребе су постале овештале фразе, због којих често и не мислимо на њихов прави садржај. Чак ни они којима је ова порука намењена, ако иза ње не следи конкретан садржај, не примају је, нити им она представља било какав изазов.

ЗА НАУЧНИ ПОДМЛАДАК ИДУ БОЉИ ДАНИ

Наша је земља, после рата, имала убрзани друштвено—економски развој. Међутим, последњих година, јавиле су се изразите привредне тешкоће које сте и ви сами добро осетили. Због тога смо још увек у сукобу између самозадовољства постигнутом, с једне стране, и незадовољства садашњом ситуацијом, с друге стране, због чега се једно време осећала зачауреност у постигнутом и нису се тражила решења за корак напред. Посебно се то осећало и у односу према младима, почев од лошег материјалног стања друштвених делатности, нарочито школства, па до занемаривања

младих талената. У новије време се, међутим, уочило да даљи напредак, није могућ без јачања научног истраживања, а посебно, без стварања нове, младе научне основе, те су и република Србија, као и Југославија у целини, науку прихватиле као један од најзначајнијих стратешких циљева.

Нећу вам говорити о управо сада усвојеној стратегији научног развоја Југославије, о чему сте ових последњих дана довољно слушали, али осврнућу се, и мислим да је то неопходно, само на конкретне мере које се односе на младе и које је усвојила или тек треба да усвоји Скупштина СР

Србије. На једној од наредних седница треба да се размотри Друштвени договор о обезбеђивању услова за развој посебно обдарених студената и ученика за научни и уметнички рад и њихово запошљавање. Као сви наши акти и овај има гломазан наслов, али, поред тог, треба да се донесе одлука о оснивању Фондације за стипендирање талентоване омладине. Тим актима се предвиђа да они који постижу надпросечне резултате, попут добитника диплома или победника на такмичењима, аутора значајних објављених или саопштених радова, дакле, свих оних који су показали

смисао за научни рад или уметничко стваралаштво, да са њима омогући да лакше и брже дођу до резултата. Сигурно је да ће се ту уврстити и они млади ствараоци из ваше организације, који су у програмским акцијама већ показали свој таленат. Они ће бити помагани на различите начине; стипендирањем, укључивањем у научно—истраживачки рад, омогућавањем бољих услова за развој њихових способности, па и стварањем услова за њихово адекватније запошљавање. Фондација, чији је пројект већ у рукама делегата, би стипендирала младе кадрове, материјално им помагала усавршавање у земљи и иностранству, омогућила да се и први резултати младих, даровитих објављују и томе слично. Мислим да су ове мере управо оно што сви осећамо да је неопходно, а то је: опште друштвена брига за младе и способне и пружање шансе да се без обзира на материјални положај породице и средине из које долазе помажу да развијају своје способности. Дубоко верујем да ће се ови нацрти још ових дана усвојити, а надам се да ће их и ваши представници у надлежним органима својски подржати и да ћемо ускоро имати оно што одавно прижељкујемо: организовану друштвену бригу о младима и способнима.

Други значајан документ, допет прошле године, је Анализа припреме кадра за научно—ис-

траживачки рад. Она је настала из сазнања да се без обзира на велики број магистара и доктора који се образују на нашим Универзитетима, осећа недовољно систематско њихово припремање за улазак у саму науку. Овим документом се сугерише обезбеђивање услова за организовано подстицање младих талентованих људи, јер је уочено да је занемарен рад са обдаренима и да су због тога потребне промене како у школском систему, тако и у другим друштвеним механизмима, који ће талентима омогућити да се развију. Овде је посебна пажња дата организацији Младих истраживача, па је предложена даља модернизација и опремање Истраживачке станице Петница, као и оснивање више оваквих центара у Републици. Такође, пред Скупштином Југославије, налази се Друштвени договор о подстицању и вредновању стваралаштва, којим се, између осталог, предвиђа и планирање и програмирање посебних акција у раду са младима на развијању њиховог интереса за научно-истраживачки рад. Даље се предвиђа јачање и развијање свих облика друштвеног ангажовања младих којима стичу нова знања или показују природне способности, попут Младих истраживача, Младих техничара и томе слично.

Ни измене Закона о усмереном образовању нису мимоишле потребу поклањања посебне пажње даровитим ђацима и студентима. Сматрам да је посебно важно, што се вратила постојећа, али занемарена обавеза, да факултети буду и научни центри, а не само образовне установе, што они једино могу да буду и по чему се управо разликују од Виших школа, а што пружа значајне могућности да се студенти, још у току редовних студија, укључе у истраживачки рад. Један од добрих примера је и београдски универзитет, који је повео акцију за пријем нових младих кадрова, с обзиром да је просек старости научно-наставног кадра већ одавно постао забрињавајући. Наравно, ова акција би могла да буде и мало боља, заостаје, али надам се да ће кренути брже. И на крају, да вас подсетим да и Титов фонд, а надам се да ће и Задужбина Вука Караџића, која исто треба ових дана да се усвоји у Скупштини СР Србије, и која, такође, мислим, предвиђа разне форме стипендирања помагати младе и способне омладинце.

ГДЕ СУ И КО СУ МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ?

Сада би се осврнула на то како ја видим улогу и допринос ваше организације, дакле, Организације младих истраживача у развоју научног рада. То је моје лично мишљење и надам се да ће и вама бити повод за размишљање и за дискусију. У првом реду ова организација има за циљ да вас уведе у науку. Рекла сам да пут до сазнања није лак и да осим талента подразумева и много рада,

па и физичких напора. Али, истовремено, свако људско сазнање, сваки резултат, ће вас и лично обогатити, али и унапредити наш заједнички свакодневни живот. Сетите се само радости коју је доживео Луј Пастер када је схватио да његов резултат може да спаси бар један људски живот. Науку краси још једна особина — тежња за истином, што је, такође, један од основних њених принципа, а који, управо, млади могу и треба у потпуности да поштују, јер још увек нису оптерећени поделама, страховима и завистима старијих. Истовремено, треба да негујете свест о друштвеној користи научног рада.

Јован Цвијић је записао да се свако од нас наслања на плећа својих предака, мислећи на то да сви ми у нашим истраживањима полазимо од резултата претходника. У Лозници, па и широкој Србији, то би могло да буде и наслањање и настављање истраживања управо у оним дисциплинама које су ови наши славни и старији претходници основали. Ту првенствено мислим на националну групу наука, као што је: етнологија, језик, историја, књижевност, географија, народна музика, јер

то просечности развијати способности, уместо битке за бодове развијати подстицајну конкуренцију знања, која ће развијати критичност као храну уметности, а што је и услов напретка; школа која ће пружити шансу да се отргнемо од опасне одсутности. Нове промене сигурно ће допринети да се део постављеног циља оствари јер су предвиђене нове погодности за убрзани развој изузетно обдарених. Међутим, исто је сигурно да школа никад не може да задовољи сва интересовања младих људи, пре свега због њихових природних разноврсних интересовања, склоности и способности, те управо због тог важност омладинских организација, па и различитих секција, а и Младих истраживача, је веома велика и значајна, јер даје прилику да се задовоље управо ти посебни интереси. Истовремено, ова врста омладинског окупљања је и могућност да се способности и склоности открију и на време усмере. Истовремено, желела бих да поменем, да ни идеална школа, као ни добри материјални услови, без обзира колико су значајни чиниоци у процесу образовања, нису пресудни нити једини

Младе истраживаче, јер задовољава исконску људску тежњу за новим и непознатим, а наука је упорно трагање за тим новим и због тога тако изазовна. У њој ни један дан није исти, већ сваки нови значи корак напред до постављеног циља. Њом се задовољава и природна младалачка радозналост и зато се потрудите да створите сами себи такве истраживачке програме који ће вас и задовољити и обрадовати, из којих ћете нешто сазнати али се и сами проверити.

Четврту предност рада у Младим истраживачима видим у тимском раду. У читавом низу истраживања групни рад је неопходан, како због различитости потребних испитивања или њиховог обима, тако и због величине узорка, коришћења различитих знања и способности, итд. У исто време он вам омогућује и дружење, што само собом доноси многе радости. Рад Младих истраживача је само увод у научно истраживање, иако су досадашњи бројни резултати ове организације постали вредни научни прилази. Осим задатка да вам се повере неки научни изазови, којих ћете се латити и тако ући у поље на-

не можемо очекивати од странаца да нам ова истраживања обаве, већ их најпре ми морамо урадити. При томе треба бити отворен према свету, јер је сваки научни резултат општељудска баштина, а свака права наука не сме и не може бити национално уска. Свакако, то су само неке од дисциплина из којих можете правити ваше програме, јер и вас, као и друге младе, сигурно занимају нове технологије, информатика, разни примењени програми, па и овде и код нас актуелно питање заштите човекове околине.

Даљу корист од вашег рада у Младим истраживачима видим у проширивању вашег школског образовања. Нажалост наша школа још увек није одговорила на све изазове времена, па имамо мање или више оправданих замерки и предлога за промену. Неке измене су у току. Свакако да нам треба школа која ће умес-

фактори у формирању младог ученика. Поново ћу се вратити на Цвијића, који је одавде из околине и који је током школовања давао часове слабијим ученицима и живео у више него оскудним материјалним приликама, али је веома рано развио своје способности, тако да је чак у гимназији користио уџбенике и другу научну литературу са два, па и три, светска језика, и то у време непостојања, односно малог броја, библиотека, неразвијених комуникација, када није било ни лабораторија, ни магнетфона, ни много чега другог. Дакле, није све ни у савременој техници, нити у језичким лабораторијама, без обзира колико оне олакшавају пут ка сти-

цању знања, већ је потребна и жеља за новим и жеља за сазнањем.

Жеља за сазнањем, мислим да је трећи чинилац који окупља

уке, циљове организације је и да вас лично провери, да сами откријете своје склоности, па и таленат, кога можда нисте били свесни, а ми, да не оскудевамо у вредној и образованој омладини.

На почетку сам вас упознала са новим мерама које вам могу помоћи у вашем даљем усавршавању, а то су мере и југословенске и републичке. Иако је њихов значај изузетно велики, без вашег личног труда и ентузијазма мало се може урадити, због тога бих вам саветовала да будете и агресивнији са својим жељама и знањима. Морате показати и убедити вашу околину да сте образовани и способни, морате се борити за ваше место у друштву. Старији вам могу помоћи, али се првенствено морате поуздати у себе. Способни се брже или спорије ипак докажу и зато будите храбри и отворени и изборите се да покажете своје умеће.

Програмска активност младих истраживача

(делови из излагања Зорице Мулић)

У складу са називом ове теме, ја ћу вам нешто рећи о програмској оријентацији Младих истраживача, како је она сачињавана, односно, како смо дошли до Средњорочног програма развоја Организације МИС. Заправо, шта су, у том нашем средњорочном програму, приоритети.

Као колективни члан ССО, били смо, у току 1985/86. године, као и друге друштвене организације, обавезни да припремимо један овакав програм. Група која је била задужена да састави прву, радну, верзију програма дала ју је Председништву, које је програм усвојило. Након тога је ова верзија послата у организације, и ја се надам да сте је сви ви видели. Након тога је сумирана јавна расправа у организацијама, али морам рећи да неке особите сустије из организација нисмо добили, за овај, предложени, програм. Затим су наше Председништво и Изборна конференција овај средњорочни програм верификовали, те је он упућен у институције које ће бити финансијери наших програмских активности. Када помињем финансијере мислим на девет СИЗ-ова Републике, и наравно, по природи саме ствари, били смо обавезни да средњорочни програм пошаљемо на разматрање у Републички комитет за образовање, и у Републички комитет за науку. На свим овим местима добили смо подршку. Стога овај средњорочни програм развоја захтева и своју оперативну реализацију. Сачињавајући га имали смо у виду кључеве наше Организације, односно, да овај програм мора бити у складу са интересовањем чланова МИ, и мора одговарати овом друштвеном тренутку.

КУДА ИДУ МЛАДИ ИСТРАЖИВАЧИ?

У нашем средњорочном програму као прво питање, поставља се питање развоја Организације младих истраживача. Ја о том сегменту нећу говорити, јер мислим да сте и већ на овом семинару детаљније разрадили ту тему.

Друго питање у средњорочном програму је програмски развој Организације. У самим почецима свог развоја ОМИ је имала већи број програма који је био из области друштвених наука, међутим, касније, како су се потребе друштва мењале, МИ су своју програмску оријентацију прилагођавали тим потребама. Било је у свему томе и подоста дилеме: да ли смо можда у том послу погрешили, или не? Међутим, једин-

ствен је закључак био на Изборној конференцији, а и у нашем програму стоји записано, да ОМИ мора, у оквиру своје програмске активности, имати заступљене и програме који имају образовни значај, односно, едукативни карактер, и програме за које је друштво заинтересовано, тзв. комерцијалне програме. Мислим да је у једном времену ово опредељење, ићи на комерцијалне програме, било добро, јер смо успели да се изборимо за финансијски статус Организације, и обезбедимо финансијску основу за едукативне програме. Такође, у програму је истакнуто да програмска оријентација мора бити прилагођена интересовањима и склоностима чланова МИ, и довољно широка, да сваки млади човек може, у складу са својим жељама, да прошири своја знања. Само ОМИ мора, са друге стране, да усаглашава своју програмску оријентацију са потребама друштва.

У програму смо нашу програмску оријентацију сврстали у неколико сегмената:

- I Истраживање природних ресурса
- II Истраживање културних и историјских вредности
- III Истраживање друштвених односа
- IV Истраживање у области технологије
- V Вишедисциплинарна истраживања
- VI Теоријска и експериментална истраживања
- VII Истраживања из области здравствене заштите.

Да бисмо ваљано реализовали нашу програмску концепцију, односно, наше програме у Организацији, ваљало је на адекватан начин обезбедити стручне сараднике, који ће нам у томе помоћи. Стога, на нивоу РК МИС као саветодавно и стручно тело, за реализацију програмске оријентације, конституисан је Програмски савет, кога чине еминентни стручњаци из одређених области. Такође смо покушали да формирамо и Програмске комисије, за сваки програм, како бисмо део наших активности пренели на институције и друштвено — политичке заједнице. Међутим, нису све комисије радиле подједнако квалитетно, неке су се врло често састајале, неке врло ретко, ја се зато надам да ће ова садашња размишљања и разговори око Програмских истраживачких тимова те пропусте надоместити.

КАКО СИЋИ СА КОПАОНИКА?

Вишедисциплинарни програм истраживања на Копанонику нам

се у првом тренутку учинио као велики изазов, а у следећем тренутку смо га видели као активност наше Организације која нам је окупила, на једном месту све најквалитетније кадрове, тако да нисмо имали великих могућности да студенте завршних година факултета усмеримо, као руководиоце, односно, носиоце стручних послова, на друге акције, широм Србије. Надам се да ћемо, у наредном периоду, неке од тих програма на Копанонику, превести на друга места, и реализовати онако како је то раније био обичај у нашој Организацији. На Копанонику ћемо задржати оне програме за које влада изузетно интересовање друштвено-политичке заједнице, оне који имају најнепосреднију примену, и који су директно у функцији развоја тог подручја. Прихватљиви су они програми који имају заокружен процес, који имају за задатак да евидентирају одређене проблеме, затим да их отклоне на одређени начин, и да предложе друштвено-политичкој заједници даља решења.

Помоћ РК организацијама мора се све више састојати како у финансијској, тако и у програмској помоћи. Ипак се сматра да је Београд место на коме се окупља и ради велики број стручената и стручњака, који на свој начин могу да пруже помоћ нашим организацијама у различитим крајевима Србије, уколико те организације немају одговарајућих, и довољних услова. Такође смо у Организацији имали један број програма, који су имали нерешен статус, као на пример астрономски. Од прошле године смо отпочели са сагледавањем могућности да се таква једна секција младих људи упути на факултет где би могла да развија своју активност.

ИСТРАЖИВАЧКА БРИГА О ДЕЦИ

У области наших истраживачких акција ваља споменути једну нову концепцију са подмлатком. Ми смо се небројано пута на састанцима опредељивали да нам подмладак Организације треба, да о томе морамо водити рачуна, јер квалитет то организација која не брине о свом подмлатку. Зато треба да изнађемо максималне могућности за укључивање те деце у одређене акције и активности организације. Мислим да нам је то и до сада колико, толико полазило за руком, али формирањем Истраживачке станице у Петници, и ове у Београду створићемо више простора да тој деци омогу-

ћимо један свестранији и систематичнији рад са најмлађима. Ове године се опредељујемо за две акције или школе научног подмлатка. Срећа је што је један број наших људи из ОМИ прихватио да помогне у организовању таквих школа, и и да ће моћи да неко своје искуство, годинама стицано, уграде у те младе људе. Мислим да и та школа, по својој концепцији, у овом времену и одговара неким даљим активностима ОМИ.

Следеће питање у нашем средњорочном програму, и чини ми се много простора, посвећено је ИС у Петници, о којој сте много чули, а у којој сте вероватно и били. Ја се надам да ће РК, и Организација у целости, читаву ту идеју довести до краја. Морамо се изборити да када у тим институцијама, које смо на неки начин помогли да се формирају, не буде Младих истраживача, ипак буде простора у којима ће се развијати активност саме Организације. Јер, трагично је ако све то што градимо, и за шта се залажемо, траје онолико колико ми, који смо ту почињали, радимо.

ШТА ТО ИЗ ПОВОЈА ВИРИ?

Следећа тема у нашем средњорочном програму је Информациони систем, као моћна подршка у научно-истраживачком раду, у обради података, у припреми младих истраживача за рад на рачунарима и пословима око документације у нашој Организацији. То је програм који је изазвао много интересовања код многих чланова МИ. Прва верзија Информационог система дата је као подлистак у листу „МИ“, дуга је дата као материјал за нашу Програмско-изборну конференцију, трећа, дорађена, дата је Републичком комитету за науку и информатику, а четврта на различите дискусије. Битно је, за сада, да је остварен један, најважнији, предуслов за такву врсту активности, тј. предлог система је верификован од Комитета за науку. А да ли ћемо Информациони систем довршити до 1990. године, видећемо.

Хтела бих да кажем још само пар речи пре краја, да би споменула нешто што у нашем средњорочном програму није нашло места, из разлога што се у то време (када смо програм сачињавали) није о томе ни разговарало, а то је програм ДЕС. Ви сте тај програм добили у својим материјалима, и надам се прочитали га, а о њему сте могли чути, и дискутовати управо на овом семинару.

„ОРГАНИЗАЦИЈЕ МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА“

Број организација, секција, клубова, друштава младих истраживача у Србији током десет година непрекидно је нарастао. Међутим, у семинару је било присутно само дванаест председника организација. Узимајући тај број као одговарајући узорак стања у ОМИ (нарочито оних ван великих универзитетских центара) истакнути су следећи проблеми и начини њиховог решавања.

Однос РК МИС и организација младих истраживача није у претходном периоду био довољно интензиван, што се одразило на успешност рада ОМИ, као и на оснивање нових. Истакнута је потреба да се РК МИС више ангажује на стварању услова за развој ОМИ у свим срединама где постоје заинтересовани млади, и то на више начина. Један од начина је путем деловања преко РК ССО и ОК ССО, што би требало да се огледа и резултује повећаном пажњом ОК ССО према иницијативним одборима и постојећим организацијама МИ. Такође је предложено да се питање развоја научно-истраживачког рада младих Србије постави као тачка дневног реда седнице РК ССОС, тј. Председништва РК ССОС. Истакнута је потреба и за већим информативно-пропагандним утицајем у свим мас медијима о раду и достигнућима Младих истраживача Србије.

У светлу односа РК МИС — ОМИ предложено је да се убудуће организује, најмање једном у два месеца, састанак свих председника ОМИ, на којима би било реферисано о раду и проблемима сваке ОМИ и РК МИС у целини, и пронађени путеви њиховог решавања.

Недостатак информација о раду ОМИ је очит. Зато се дошло на идеју да ОМИ, закључно са месецем мартом текуће године, доставе своје годишње планове рада. Такође, да извештаје о годишњем раду ОМИ шаљу РК МИС, и да се они штампају, односно, уносе у информационалне систем МИС. Тако је потребно да се за 1987. годину, до краја марта, доставе извештаји о прошло-годишњем раду ОМИ и планова за ову годину, са детаљно разрађеном динамиком остваривања.

Израду годишњих извештаја и планова рада требало би вршити по стандардизованом критеријуму РК МИС, која и треба подхитно да га сачини. Овакав поступак ће гарантовати јединствену структуру извештаја, и олакшати рад приликом извештавања у ОМИС.

Евидентирано је да РК МИС не ради с довољно пажње на изради банке података о кадровима ОМИ. Предложено је да РК МИС, уз ангажовање и ОМИ, приступи изради кадровског упитника („истраживач — година“) који би садржавао све потребне податке о младом истраживачу појединачно. Овај упитник би, с обзиром да ће бити израђен од стране РК МИС, био стандардизован.

Да се подаци о раду иницијативних одбора МИ не би губили предлаже се да се РК МИС избори преко РК ССО да се подаци о раду ИО при ОК ССО чувају у посебном регистру до тренутка оснивања ОМИ.

У циљу спречавања затварања локалних истраживачких акција, затим повећања броја места на истраживачким акцијама, као и повећања могућности учешћа у истраживачком раду предложено је да организација МИ организује акцију (истраживање) месец дана пре тренутка извођења о томе обавести РК МИС (број, програма истраживања, место, време, контакт — адресе, број учесника који могу доћи са подручја Републике итд.), а да РК МИС ову информацију умножи и пошаље свим ОМИ у Србији, и објави у

листу „МИ“. Акције вишедневног типа могу се организовати и у летњем периоду, за време трајања републичког система ОИА.

Сложили смо се да су програми од изузетног интереса за организацију МИС у току 1987. године етнолошки и информативни програми. Образложење за формирање етнолошког програма је обележавање 200 година од Вуковог рођења, и допринос МИС обележавању ове изузетно значајне годишњице. Све ОМИ би требало да у својим срединама организују етнолошка истраживања. С друге стране РК МИС би требало да се обавезе да организује семинар за младе етнологе, одштампа етнолошки упитник и организује изложбу, на републичком нивоу, са прикупљеним подацима материјалне и духовне културе.

Коришћење рачунара у ОМИС је слабо, како у ОМИ, тако и у самој РК МИС. Ради превазилажења ове негативне тенденције са симпатијама је усвојен предлог Председништва РК МИС о организовању семинара за кориснике рачунарских програма, како би се допринело лакшој и ефикаснијој обради резултата до којих долазе Млади истраживачи.

Потреба у ОМИ за одговарајућим информативним материјалом је велика, и зато се предлаже да РК МИС поново штампа брошуру „Акција и организација“, при чему би требало да у њу унесе и податке о раду МИС у протеклих десет година (посебни осврт на успехе и проблеме), поступак при оснивању ОМИ (детаљно).

Још једном је потврђен недостатак програмских брошура, које би требало да садрже објашњен начин организовања и извођења појединих истраживачких програма.

Поводом листа „МИ“ је закључено да треба форсирати мозаичку структуру листа (кратки текстови), као и писање људи из ОМИ (потребно је да се у ОМИ задуже чланови који ће о њеној активности писати, што не значи да сваки други члан ОМИ не треба да пише у листу) ради што веће присутности делатности ОМИ, за шта је лист и покренут.

Предложено је да се сваком читаоцу једном годишње, при крају године, пошаље упитник заинтересованости, где би се он изјаснио да ли жели да и даље добија лист. Такође је неопходно да се лист и даље шаље школама, и то просветним радницима задуженим за рад са омладином.

Караван Младих истраживача је неопходно формирати и покренути информативно — пропагандни материјал, постере са текстом и фотографијама о активности ОМИ и МИС у целини, о ОИА, слајдове, видео — пројекције, колор изложбе.

Говорило се и о Фонду за помоћ организацијама, па је закључено да оне ОМИ у општинама, у свим срединама које не поседују довољно разумевање за рад Младих истраживача, треба подржати у смислу давања новчане подршке за реализацију пионирских истраживачких подухвата. Остала питања свог развоја ОМИ би требало да разреше након успешног истраживачког рада у сарадњи са ОК ССО и другим заинтересованим организацијама.

Прихваћен је предлог да се све ОМИ појаве на смотри истраживачког стваралаштва младих Србије, која ће се организовати на Дан младости 87. године у Београду, односно, Београдској истраживачкој станици.

Присутни председници и делегати ОМИ су информисани и о иницијативама које постоје у РК МИС: ПИТ-овима, ДЕС-у, Водичу за радознале, Информационом систему МИ, сарадњи са Покретом „Науку младима“...

Ивица ПАНОВ

ОИА „ТИТОВИМ 87 ПУТЕМ“

У оквиру овог потпрограма расправљало се о: даљој разради критеријума о организовању програмске акције, о организационо-техничким условима за реализацију програмских акција у склопу ОИА „ТИТОВИМ ПУТЕМ '87“, као и о свим активностима које прате истраживачке акције: друштвене активности, самоуправни органи на ОИА, стручни семинари, програмски савети, селекција учесника и друге.

Када су у питању критеријуми о организовању ОИА заузет је став да важећи критеријуми нису усаглашени са програмским активностима Организација младих истраживача у 1987. години. Неопходна је извесна измена и допуна ових критеријума, и то на тај начин што би се у њих уградиле системи акција типа Колоаника, као и вишедисциплинарне и вишегодишње акције. Такође се инсистира да програми буду вери-

фиковани (у писаној форми) од стране наставно-научних већа, одговарајућих катедри, или факултета који организују програм. Када је реч о програмима који се реализују на територији Србије, закључено је да и ови програми морају бити верификовани (такође у писаној форми) од стране друштвено-политичке заједнице, на чијој се територији организује програм, односно, институције корисника резултата истраживања, што до сада није била обавеза програмских акција, бар није произилазила из критеријума.

Организационо-технички услови су дефинисани за већину програмских акција у овој години, а тамо где то до сада није учињено (мисли се на етнолошко-историјски програм топличког краја, шумарство, и слично) утврђени су термини за њихово решавање.

Посебно се разговарало о програму друштвених активности

на програмским акцијама, односно, на ОИА у целини. Поред тога што је истакнут значај друштвених активности, истакнута је и обавеза руководиоца акција у њиховој реализацији, као и обавеза републичког штаба да утврди програм друштвених активности на нивоу ОИА у целини, за чију би реализацију био одговоран он сам. Разговарало се и о раду самоуправних органа на ПРА, улози избора учесника, а нарочито се водила дискусија о значају рада актива СК учесника.

Изузетна важност дата је фото и видео документацији ОИА. Договорено је да републички штаб ОИА обезбеди израду видео филма ОИА „Титовим путем '87“, фото-колар изложбе са ОИА „Титовим путем '87“, као и серије слајдова са једног дела програма. Говорило се и о презентовању и изради резултата ОИА, и дат је задатак руководиоцима, и тимовима за припрему ПА да обаве

консултације са корисницима резултата истраживања и другим заинтересованим субјектима око обезбеђивања средстава за публикавање резултата. И овом приликом је наглашена обавеза РК МИС и њених тела око публикавања резултата. Заузет је став о обавезном јавном презентовању резултата, кроз трибине, али и смотре научно-истраживачког стваралаштва младих. Обавезу презентовања резултата преузима РК МИС са организатором програмске акције и корисником резултата, уз ангажовање осталих структура друштвено-политичке заједнице на територији на којој је реализован програм, а и шире (уколико је то потребно).

Овај потпрограм окупио је 58 учесника, иако је то број којим можемо итекако бити задовољни, констатовано је да се неки руководиоци ПА нису одазвали позиви.

ПОТПРОГРАМ

И П И Д А Д

Група је радила у променљивом саставу, сталних чланова је било тринаест, а повремено је присуствовао изванредни број гостију.

Разговор вођен првог дана је имао за циљ да се дефинише оквир у коме се одвија ИПИДАД. У уводним напоменама, и у дискусији истакнут је значај ове активности, али и проблеми са којима је суочена. Најконкретнији предлог, на крају рада, је да је неопходно организовати један мини-пројекат, или мини-истраживање, о приоритету активности самог Центра, као и о неопходним условима за остваривање делатности ИПИДАД-а. Предложено је да једна радна група у РК МИС сачини материјал о томе шта је потребно за даљи рад, са чиме од тога располажемо и шта можемо са расположивим да учинимо.

Наредни сусрети су били намењени разговорима о појединим секторима делатности ИПИДАД-а.

Као једна од делатности ИПИДАД-а разматрало се конституисање информационог система МИ. Нарочито је било речи о потреби шире расправе у ОМИ Србије у погледу опредељења за сам информациони систем, о нужности шире стручне консултације приликом стручне верификације овог пројекта, о редоследу потеза и месту и улози информа-

ционог система у МИС.

Посебну пажњу, у дискусији, чланови ове групе посветили су обради и чувању документације, проблему простора и опреме, те су се на крају овог дела разговора искристалисала следећа три закључка:

— упућује се предлог одговарајућим руководиоцима и конференцијама МИ да се у Београду изнађе простор за заједничку службу УК, ГК МИБ и РК МИС. Помњане су конкретне локације, као што је школа у Шафариковој улици, Пионирски град и слично. Циљ који се жели постићи овим предлогом је стварање више простора за документацију, како би се она налазила на једном месту, и да се омогући већа комуникација између садашњих, али и будућих професионалаца (мисли се на људе који се морају ангажовати у што хитнијем року, уколико се остане при појединим пројектима који се планирају) у конференцијама Универзитета, Града и Републике.

— неопходно је набавити опрему за елементарну активност ИАЦ-а. Пре свега ону потребну за сређивање и обраду документације, али и за остале активности, писаћа машина, репортерски касетофон, рачунар, видео опрема, микрофилмови и слично. Задужење су Срђан Јанев и Драго Инђић да предложе тачан списак неоп-

ходне опреме, и да утврде приоритете у њеној набавци.

— предложено је да се разраде потребе, али и комплетирају кадрови за целокупну делатност о којој је било речи. Пре свега, потребно је формирати тим програмера, и других стручњака за даљу реализацију информационог система, за документациону делатност, за ДЕС и слично.

У оквиру рада ИПИДАД-а две теме, предвиђене програмом, спојене су у једну, јер су нераздвојиве, а то су: Пропаганда у ОМИ и Шта је то права информација у ОМИ, и на ОИА, како до ње доћи и у којој форми новинарског изражавања је презентовати, како у листу МИ, тако у локалним листовима и у онима које сврставамо у тзв. велику штампу.

Када је реч о пропаганди први закључак који се наметнуо, а који се и дужи време намеће, је да су пропаганда, а и информисање, о раду МИ доста занемарани. Анализирајући различите плакате, беџеве, значке итд., дошли смо до закључка да таква средства треба и надаље користити. Међутим искристалисала се и идеја да треба осмислити, пронаћи неко ново средство за пропаганду, које би на најоригиналнији начин репрезентовало МИ, односно, њихов рад. Није нам циљ да наш знак утиснемо на улапаче, хемијске оловке или привеске за кљу-

чеве, већ шта је то што ми у пропагандне сврхе можемо да користимо, а друге организације не могу.

Подоста разговора је било о часопису „Истраживач“, односно о потреби и оправданости таквог часописа. Остала је дилема да ли улагати средства у такве часописе, или у публикације од којих би по једна (или више) представљала резултате одређеног програма, или можда размишљати о некој врсти зборника радова.

Пропаганда у основним и средњим школама могла би се одредити као пропаганда уз рад и из рада. Ево неколико конкретних примера, шта би то значило. У Београду, када је реч о основним школама, треба да крене пројекат, доста непопуларно назван, „Политичка школа за ученике основних школа“. Међутим, из овог назива крију се теме, које су веома интересантне и атрактивне, а можемо их поделити у три сегмента: појединац, породица и друштво. Свакако би у МИ у овом пројекту могли пронаћи доста простора за свој рад. Затим, требало би да имамо у виду нову реформу усмереног образовања која креће у септембру, и чије ницу да се време избора занимања помера на млађе узрасте. Неку врсту тзв. професионалне оријентације могли би да реализују и МИ, са обзиром на велики број на-

учних дисциплина којима се баве.

Када је реч о средњим школама, имали смо на уму БИС, и његов продор у средње школе, дакле да циљ не буде само довођење средњошколаца у БИС, односно, омогућавање рада само у оквиру те станице, већ и одлазак људи из БИС-а у средње школе. На пример, било би интересантно са одређеном групом ученика средњих школа (и заинтересованих за научноистраживачки рад), реализовати пројекат „Задовољство ученика и наставника новом реформом усмереног образовања“. То би значило заједно проћи кроз све фазе истраживања: избор проблема, одређење циља, задатака, хипотеза, израда инструмента, теренски део истраживања, обрада резултата у БИС-у, извођење закључака, коментаришање и презентовање.

Поред штампе разговарало се и о радију као средству масовних комуникација, односно, поставило се питање: како правити прилоге за радио? Дошли смо до става да би најефикасније биле тзв. контакт емисије, где би се укључивало из неколико различитих центара. Том приликом не би требало причати о проблемима у Организацији, већ конкретно о програмима који се реализују (на један популарнији начин; на пример: исти програми на различитим локалитетима).

Предложено је да се формира радна група која би за програме који ће се реализовати у току године, приредила информације, које би по потреби могли користити било за радио, било за штампу (овом приликом се не мисли на лист „МИ“).

Да би се проширила мрежа сарадника листа „МИ“, током летњих истраживачких акција, одлучено је да се, како је то и до сада био случај, на последњем Акционом одбору задуже људи по програмима, за информисање. Чланови редакције листа би били задужени за информисање по регионима.

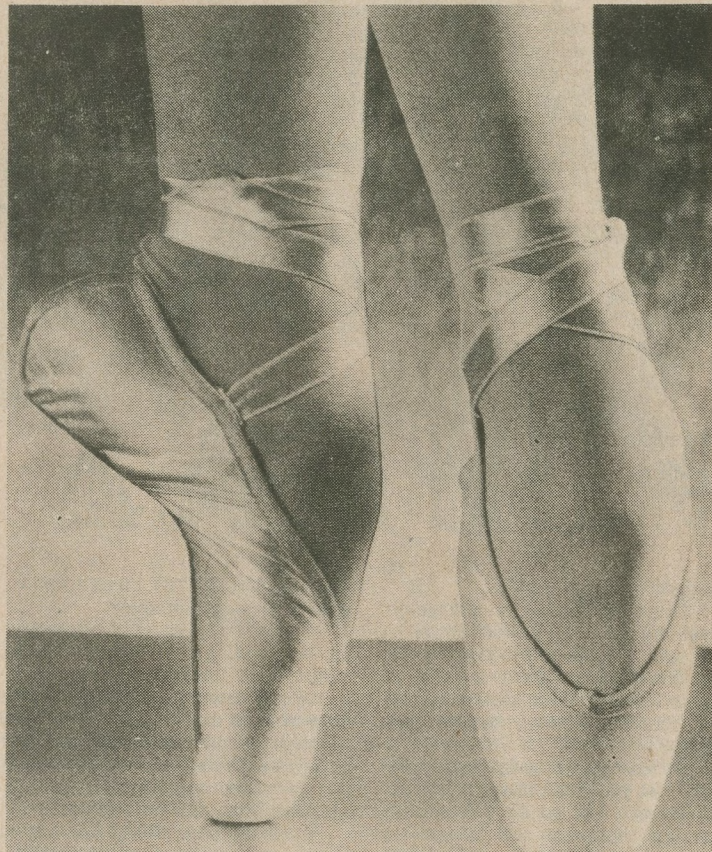
Приликом разговора о фор-

мама новинарског изражавања договорили смо се да је потребно што чешће слати вести, али ићи и ка неким вишим и квалитетнијим формама новинарског изражавања (на пример: репортажа, коментар и сл.).

Приликом рада у групи могле су се чути и веома оригиналне и нове идеје, као на пример: прављење журнала о МИ, који би ишли пре биоскопских представа, затим, помињале су се и могућности кабловске телевизије нишког експерименталног програма.

При крају извештаја о раду ове групе требало би нагласити да ју је чинила екипа људи која веома често контактира са РК

МИС, или у ОМИ ради на оваквим пословима. Само неколико људи је било први пут суочено са овом делатношћу. Зато није било потребе почињати разговор од почетка, већ су настављене започете консултације и договори. Ипак смо изнова потврдили значај ове делатности у Организацији, сачинили листу приоритета, и констатовали да када је у питању трошење средстава, или одређивање политичког руководства Истраживача, онда је ова делатност на самом дну, а да је на листи критике при самом врху. Можда ћемо након овог семинара престати са понављањем (из семинара у семинар) листе потребних ствари за рад ИПИДАД-а.

МИС

И

МИСТЕР

ЛАПСУС

● **ГЕОРГИ ГЕНОВ:**

... интерес је да продremo у село и да ту узимамо младе таленте...

... волим да разговарам живо и младалачки...

... предност при запошљавању требало би да има неко ко одлази на радним акцијама...

● **РАДОМИР МАНДИЋ — БРКА:**

... Ја ћу се ухватити за његову дискусију...

● **ФРОЈД:**

... то су проблеми којима се бавим и ја и колега око мене...

● **ЉУБИНКА ТРГОВЧЕВИЋ:**

... то су ствари које смо ми сви занемариле...

● **ИЛИЈА БРЧЕСКИ:**

Стање на факултетима што се тиче лабораторија је ужасно, на мом да и не причам...

● **ЗОРИЦА МУЛИЋ:**

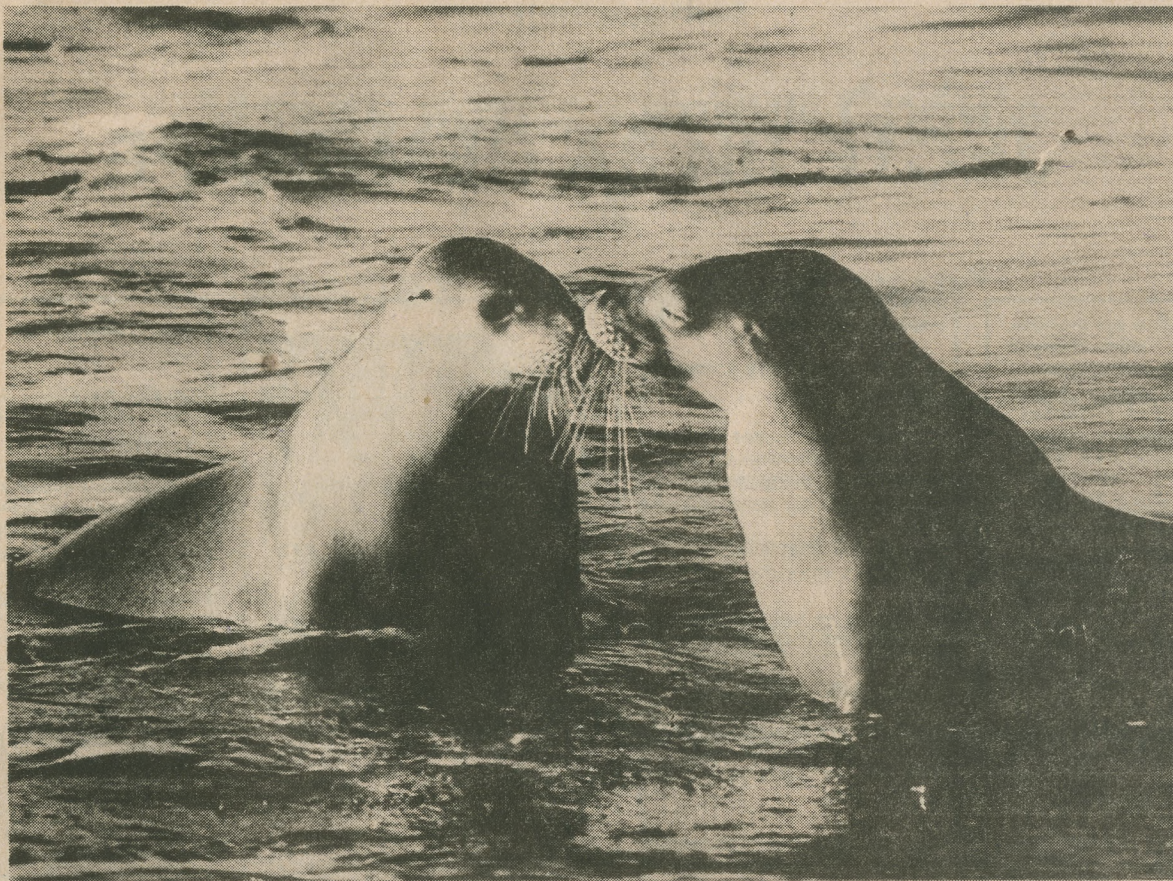
... то је програм... ево, ту је дошао Драго... који је изазвао интересовање код многих...

● **ГОРАН МИЛИНОВИЋ:**

То је моја теза и сматрам да дискусија о томе треба да се међу младим истраживачима настави...

● **ВИГОР МАЈИЋ:**

Ја нисам стварно много размишљао о томе овако кијавичав...

ВЕЧЕРИ КАДА СУ ЗАЈЕДНО ПЕВАЛИ

Млади истраживачи и пауци с Марса

... из личног угла једног младог

истраживача, а не паука...

Почео сам очигледно инспирисан песмицом, не знам како ћу завршити, али знам да су те две ноћи незаборавне. Док са радија полако одлази, у тиху, хладњикаву мартовску ноћ, оно опште познато „свирао је Дејвид Боуви...“ покушавам да се сетим колико смо је пута певали...

Мало је незахвално ако о КЗЖ-у на семинару пише човек који га је и организовао (наравно уз помоћ десне руке Проке, и прстију леве — Попа, Бифа, Банета...), и малтене био звезда вечери. Кажем, не бих волео да буде препотентан (што вероватно у довољним количинама и јесам) и субјективан, али једна је констатација сигурно реална: семинар је протекао у знаку Нишлија. Доприanela је томе гитара, „Игре без граница“ и урнебесни скечеви. Кренимо редом.

Ако се у току дана већ тако пуно и интензивно радило, рекосмо: — Ајде и ноћи да не пропад-

ну узалуд. Прве вечери КЗЖ је настао сасвим спонтано и необавезно, без икаквих планова и припрема. Бригадирски клуб насеља у Лозници се претворио у мало гнездашце МИ, из кога се, до дубоко у ноћ, проламао цврнут најдражих нам песама, који се врло често претварао у масовну хистерију, засновану на „неодговорном“ понашању појединца, који нису размишљали о томе да ли је здраво толико се смејати. Добро је што је било више гитариста, јер не би било интересатно форсирати само Борине, Азрине, Ђокине, Керберове, итд. песме. Свакако, најупечатљивији тренутак вечери био је маратонски „Казачок“, који је на иницијативу, иначе драгог нам, др Саше Лукића извођен равно десет пута на бис. Нормално, све то уз пет претходних извођења. Једино није баш било забавно Проки (то је чувени играч казачока). Титрало је у ваздуху неко слатко, опуштено, необавезно, и надасве здраво расположе-

ње, тако да није ни чудно што је све испало тако добро. О КЗЖ-у по собама појединачно не бих овом приликом.

Е, али друго вече је било право! МИ, да не кажем Нишлије, рекосмо — ајде да забавимо рају, и сада ме радује што је раја била забављена. Познате „истраживачке игре без граница“ су тако добро успеле на оном скућеном простору клуба, да ми и после свега није јасно да ли су се људи смејали или плакали?! Не вреди сада описивати сваку игру појединачно, не би можда ни било угодно, јер ово је озбиљан лист, а те игре су страшно, страшно неозбиљне. Али треба рећи редослед, зар не? Па овако: I Ниш, II Ваљево, III РК МИС и IV Београд. Ех, кад би тако било што се, рецимо, финансија тиче. Надам се да се другови руководиоци неће увредити, ионако су више причали на пленарном и групном раду.

Него, оно главно. Ох, ти скечеви! Двојица дечака (опет из Ниша), да их сада не именујем, јер

један се већ више пута онако скромно набацио, да не би испало... оно... знаш... уображен, и слично. Али ето ја сам био тај главни, мислим. Све у свему било је лепо, смешно и забавно.

Уследио је наставак уз истраживачку тамбуру, до у рано јутро, када су нишки шармери свирали серенату „У рану зору, зору...“, под прозором успаваних београдских лепотица. Шармери, ко шармери, нису обраћали пажњу на минус петнаест степени, и то Целзијусових, и на то што је већ дан.

Морамо само, пре него што своје писаније довршим, да напоменем да игре не би успеле толико да их Прока није тако успешно водио, и привео крају. Нема везе што су ту главне биле Нишлије. Сви смо у томе учествовали, и сви победили. Баш онако истраживачки!

Један од Нишлија,
а не паукова
Верољуб РАДОЈКОВИЋ

ЈЕСТЕ ЛИ ЗА СЕМИНАРЕ

● није потребно да гласате, дижете руку, образлажете
● заокружите само један од понуђених одговора након сваког питања — сазнаћете истину ако саберете поене и прочитате решења на крају

■ Неко Вам ненадано уручује позив за семинар; реагујете на следећи начин:

- д) гледате га право у очи, додирујете 1,5
г) држите га на сигурном одстојању 1
з) гледате како је одевен 0,5

■ На договорено место окупљања стижете:

- к) задихани, с компасом два дана касније 1,5
г) два — три сата раније, у скупини коју чини 5,7% од укупног броја учесника 1
з) две — три секунде пред полазак, са групом од 91,273% учесника 0,5

■ У аутобусу бисте желели да седите поред одређене особе. Шта Вам се у таквој ситуацији најчешће дешава:

- к) зачуђени, угледате је на месту возача 1,5
г) незачуђени, видите је на истом седишту са другом особом 1
з) запрепашћени, након другог трагања, спазите је како трчи за аутобусом 0,5

■ Срећно сте допутовали у историјско место у коме се одржава семинар. Да бисте добили кључеве од најудобније собе, који су у рукама одговорног појединца, одлучујете:

- к) да се претварате да сте болесни 1,5
г) да будете нежни, у нади да ћете у њему пробудити иста осећања 1
з) постављате што је могуће директније питање 0,5

■ Коначно, оброк! Од понуђеног једног, можете изабрати једно (то исто) јело. Ви ћете:

- к) умиривати друге (и себе) речима да су обрине женствене (а нису стране ни мушкарцима) 1,5
г) одмах почети са дијетом 1
з) тражити савет од присутних лекара, фармацеута, ветери-

нара и персонала 0,5

■ Пронађите себе у пленарном раду:

- к) карактеристичним покретима главе изражавам (не)слагање са говорницима 1,5
г) више причам него што слушам 1
з) увек сам уздржан — и када говорим и када слушам 0,5

■ Да ли на семинарима радо купујете у самоуслугама?

- к) да, на миру може да се бира 1,5
г) делује ми безлично, утапам се у масу с корпама 1
з) новац не треба безразложно расипати 0,5

■ Којој бисте се групи најрадије прикључили у раду по потпрограмима (одаберите слику):

к) 1,5

г) 1

з) 0,5

■ Прогутавши последњи залагај вечере, сазнајете да сте у пакет-аранжману добили и културно-забавни живот. Највише Вам прија:

- к) да узмете активно учешће у креирању КЗЖ-а 1,5
г) да пронађете себи саговорника (без обзира на пол, старост и ниво образовања) и будете мирни посматрач 1
з) да вешто избегнете слична догађања, рано легнете и касно устанете 0,5

■ Прочитајте помно (уз тиху музику), следеће стихове:

“Као гром из ведрa неба или нешто слично датој непогоди — осетисте на семинару као љубав Вам се згоди...”
(непознати поета)

Западне ли у ситуацију коју песник описује, предузимате следеће:

- к) разговарате са портиром, метеорологом, астрологом

- или персоналогом (стручњаком за персонал) 1,5
г) причате завољеној особи о својим тренутним удварачима (цама) 1
з) почињете да тражите стан за двоје а о детаљима ћете се договорити накнадно 0,5
11. Приближава се и крај семинара, а то значи: раста-

нак! Замишљате себе како се:

- к) окрећете, одлучно одлазите — у нове семинаре 1,5
г) поздрављате дуго и у сузама, све је замагљено (као у совјетском филму) 1
з) не можете се растати од најдражих пријатеља и тако их задржавате у сваком успутном граду, под изговором да желите само попиту кафу (као у домаћем филму) 0,5

Од 0 — 6,5 поена (к) Не очајавајте! За Вас нису напорни и бучни семинари, дуга путовања и седења до касно у ноћ. Зашто бисте подносили хирове персонала и бескрајне, Вама прилично неразумљиве, дискусије? Застаните. Размислите. Направите икебану. Извезите гоблен. Помислите колико јадних птичица чека кућице а колико баштица оградице. Време је на Вашој страни — сунчано и топло!

Од 7 — 11,5 поена (г) не смеће дозволити да апатија, која Вас иначе често опхрва, учини своје и током Вашег боравка на семинару, јер тиме добијате довољан разлог за апатију након семинара; ништа није тако црно а ни замагљено: храна и није тако лоша, саговорници и нису тако незанимљиви, а само корак даље од Вас — раздрагани персонал. Развеселите се. Насмешите се. Забаците косу покретом главе. Своју шансу потражите у раду по групама!

Од 12 — 16,5 поена (з) Ви сте особа која семинар рационално доживљава. Импровизације дозвољавате, али само ако су неопходне. Брижљиво планирате своје време; Вама би био довољан и семинар у трајању од једног дана, а ако се он случајно недозвољено продужи, уз мањи утрошак енергије (бензина, керозина, персоналина/ персоналн-пуно персонала на 1 месту у јединици времена персонала), организоваћете неколико нових (семинара). Вама, иначе, највише одговара пленарни рад.

Приредиле:
Александра ПЕЈАТОВИЋ
Виолета ОРЛОВИЋ

Млади истраживачи Србије

&

покрет „Науку младима“

Идеја о делатном фузионисању МИС енд ПНМ пулсира-ла је у току протеклих година од малициозног одбијања старта преко спремности на прихватање изазова до отрежњавајућег напуштања „утопије“. У последњих неколико месеци идеја је поново продрла у стварносну персоналну комуникацију изазивајући својом појавом благопријатни лични угођај, носећи спознају о неопходности достизања максимума сарадње ванинституционалних — друштвених организација на паносу још више (увек може више!) осмишљеног и успешнијег ширења научно-истраживачког рада младих Србије.

Дефиниција Рубикона који би требало прегазити чини нам се на почетку доста приметном, као што је веома приметна и коцка коју би требало пре преласка сложити (као Рубикову) и бацити. Дакле, требало би да кренемо прво од описа онога што се зове општи услов(и) тј.

Опис обале на овој страни.

Већ смо напоменули да би овај прелазак био од огромне вредности за будући целовит и јединствен систем научно-истраживачког рада младих Србије.

Импулс који носи остварење овог система уједно је и импулс који нас гура у реку. Кризни друштвени услови у којима се налазимо не дају нам времена за чекање, па обзиром да нам то време недостаје првобитни импулс добија још већу снагу — што се манифестује чак и нашим нестрпљењем да се Прелаз обави што пре.

Подлога на којој данас стојимо није пребогата примерима обостране форумске сарадње. Стерилност комуникације наших форума надокнађена је у великој мери испреплитањем наших активности на неутралним теренима, дакле оним што би се могло назвати:

ПОЈАВЕ — карактеристични примери су била такмичења средњошколска у оквиру ПНМ где су се појављивали и МИ са одређеним тимским радовима — резултатима заснованим на подацима са ЦИА. По њиховом приступу (интердисциплинарност), начину њихове израде (тимски рад), атрактивној апликативности — они су били доста запажени и неретко одлично котирали на

ранг листи остварења ПНМ. С друге стране, ђачке, МИС су већи број руководилаца истраживачких програма „регрутовали“ са такмичења у оквиру ПНМ. Неки од њих су били, или су данас у врху ОМИС, као на пример: В. Мајић, Р. Лаушевић, И. Панов, Д. Инђић, С. Марошан итд.

Што се тиче просветних и научних радника који су учествовали у раду МИС или ПНМ и ту је било зрачења у два смера. Примери би овом приликом били проф. Др Вилим Вајганд, ПМФ, који је утицао у великој мери на формирање истраживачког духа код већег броја каснијих чланова МИС, односно, проф. Др Петар Пфендт, некадашњи шампион ПНМ-а који је веома успешно руководио радом једне од програмских комисија РК МИС.

Скрити хаљину појавама након изреченог неће бити многонапорно — **ИСТОВЕТНА ИНТЕРЕСОВАЊА ОПСЛУЖИВАЛЕ СУ ДВЕ „КОМПАНИЈЕ“** — обзиром да су то радиле без наплате и да нису постављале питања типа „којем ћеш се приволети царству“ и млађи и старији су шетали од једне до друге жудећи за озонском науком.

Који су нам прсти исти?

или у чему је наша сличност? Циљ, идејни постулат, помоћ просветних и научних радника, успешност сарадње са образовним системом, делимично и узрасни обухват. Остали су преостали — различити су.

А обала се она плави

или шта је с друге стране Рубикона? Визија, појава, систем који се називе.

Из изложеног следа уочава се да би се улога ПНМ могле у највећој мери одразити на двостепену селекцију; путем, првенствено, такмичења, а затим и смотри радова. Праћењем резултата које постижу ученици ОШ и СШ могуће је оформити и одговарајућу документациону јединицу у склопу информационог система, где би се нашли и подаци о даровитим ученицима, што је у садашњем тренутку друштвеног развоја од изузетног значаја. Поред наведеног — очигледно је да би се синтезом просветних и научних кадрова постигли знатно успешнији резултати у читавом систему него до сада.

Специфичност озонских смеша

	Специфичност озонских смеша	
	МИС	ПНМ
1. идејни постулат	задовољавање интересовања младих у домену науке	задовољавање интересовања младих у домену науке
2. обухват научних области	природне, техничке, друштвене, медицинске и хуманистичке науке	природне науке
3. број научних дисциплина	преко 40	око 5
4. могућност интердисциплинарног рада	велика	мала
5. могућност мултидисциплинарног рада	велика	мала
6. реализација идејног постулата	путем организованог научно-истраживачког рада младих и сталне едукације	путем организованог научно-истраживачког рада младих и одговарајуће провере усвојеног знања
7. вид активности	разнолик: истраживања (акције), научне школе, кампови, изложбе, семинари, смотре радова, информативна делатност, издавачка делатност	смотре радова, такмичења
8. помоћ просветних радника	солидна	велика
9. помоћ научних радника	велика	велика
10. сарадња са образовним системом	солидна	велика
11. сарадња са ДПО (ССО Србије, ССРН, СК)	огромна	мала
12. сарадња са ДПЗ	велика	мала
13. сарадња са привредом	солидна	мала
14. применљивост резултата	форсирана — велика	недовољно форсирана-мала
15. узрасни обухват	ученици ОШ, СС, студенти, остали	ученици ОШ, СШ
16. улога младих	централна: носиоци и руководиоци активности	понекад пасивна
17. начин окупљања младих	организације, секције, тимови, друштва, клубови, Општинске, Градска и Републичка конференција МИС	не постоји
18. улога старијих	саветодавна и помоћна	саветодавна и руководећа
19. начин организовања старијих	Програмски савет	председништво
20. финансирање	+	

Зашто је Рубикон мутан?

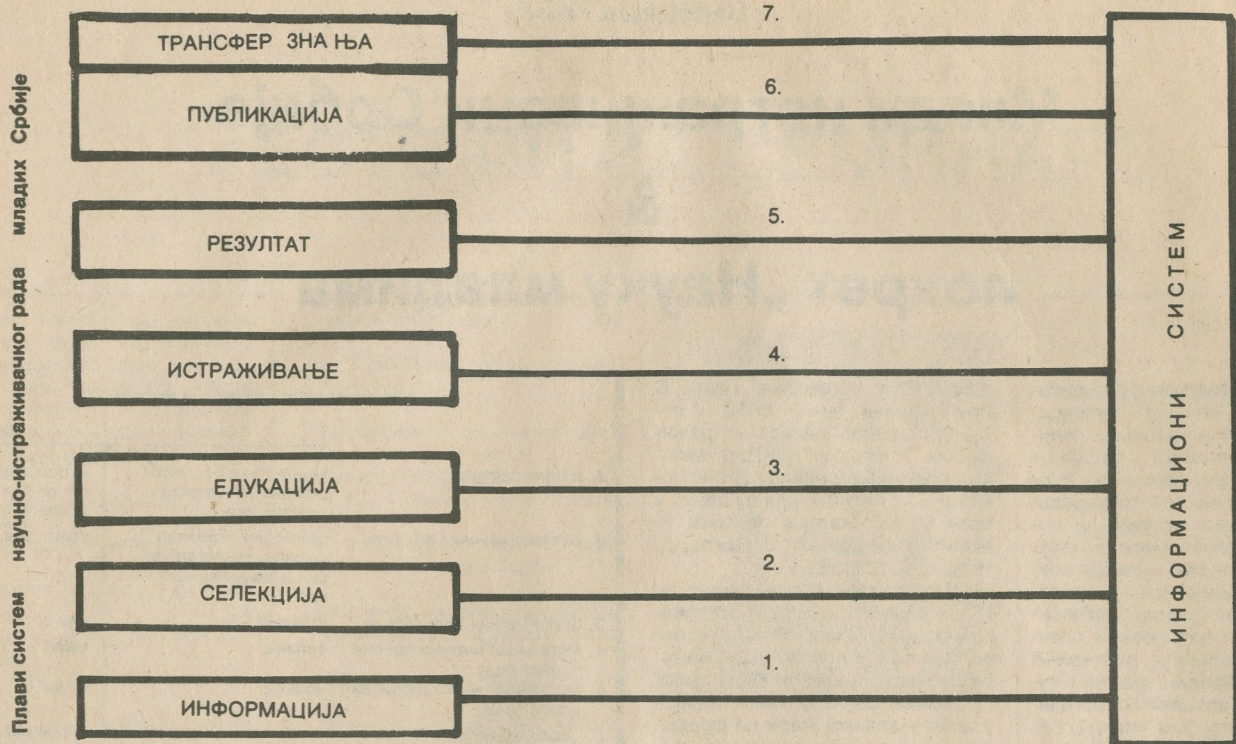
Начин остварења Плавог система већ постоји у МИС, а усвајањем од стране ПНМ-а предлога да прихвати своју улогу у селекцији, едукацији и истраживањима, обједињујући при томе наше кадровске (а вероватно и друге) капацитете, ПНМ би, вероватно, требало да се нађе у склопу Плавог система МИС тј. у склопу саме МИС. Начин на који би то требало остварити (самоуправна интеграција) засада није баш посве јасан.

Ко ће таласати Рубикон?

Сви они којима одговара уситњеност, парцијалност, недовршеност, неусклађеност — који нису за ново.

Ко ће мирити таласе?

Пресек (у математичком смислу) заједничких кадрова, сви који се залажу за Плави систем и атмосферски притисак друштвене околине која жели покретљивост сваког прста и снагу целине. Дакле, сад слажемо коцку!

УМЕСТО ИНТЕРВЈУА

Разговор са Миломиром Минићем најављен у свечаном броју листа „МИ“, његово размишљање о Младим истраживачим објављујемо у овом броју

КАДА СЕ ОКУПИ МЛАДОСТ У ВРЕМЕ СУДАРА

● МИЛОМИР МИНИЋ ЈЕ БИО ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИЧКЕ КОНФЕ-
РЕНЦИЈЕ САВЕЗА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ СРБИЈЕ ОД 16.
XI 1978. ДО 17. XII 1980. ГОДИНЕ. ДАНАС ЈЕ ИЗВРШНИ СЕКРЕТАР У
ЦК СК СРБИЈЕ.

Када немир и радозналост за новим сазнањима прерасту у покрет, постану део свакодневног живота младих и својеврсна акција онда истраживања и наука постају нешто сасвим опипљиво, младалачко, могуће. Организација Младих истраживача настала је управо на тој идеји, интересу и жељи младих за новим сазнањима о природи и друштву, љубави према науци, склоности ка трагању за новим и откривању још непознатог. Ова млада организација настала је, развијала се и данас са задовољством можемо рећи — афирмисала се баш у времену када знање, наука и креативни рад постају свакодневна потреба без које се не може напред у савремени свет технике и технологије, и укупног друштвеног напретка.

Идеје, склоности и немирни истраживачки нерв младих не робује чврстим организационим форумима, који често својом логиком почињу да господаре самим идејама. И зато је готово природно што је основна „форма“ кроз које млади истраживачи постоје и делују — истраживачки пројекат и акција. Клубови и друштва су тек тај организациони механизам који је у функцији програма и акција. Кренуло се од једног мањег броја програма —

геологија, етнологија, историја и др. да би се данас истраживачке акције организовале у десетини научних области и дисциплина.

На значају, данас све више добијају акције и укупна делатност младих истраживача у заштити и унапређивању животне средине, чувању и разви-

јању основних културних и историјских вредности. Резултати и сазнања истраживачких акција за многе средине значиле су корак напред у развоју мале привреде, здравствене заштите, саобраћаја, унапређивању културног живота и сл. На оваквим програмима и акцијама младих најбоље се показује како се могу окупити сви заинтересовани друштвени субјекти од привреде и науке до политике.

Међутим, неопходно је и сада подсетити да је требало доста напора, времена и рада да се млади истраживачи организују и развију активност која данас даје тако вредне резултате. Полазећи од снажног интересовања Младих да истражују, проширују своја сазнања и озбиљно научно раде, успешно је развијено опредељење — само конкретни програми истраживачког рада, што више акције, што више

младих људи у њима то јача, ствара и потврђује организацију. Данас, Млади истраживачи јесу значајна друштвена организација — колективни члан Савеза социјалистичке омладине, савремени облик ангажовања на тако крупном и важном друштвеном задатку као што је наука и ширење научних сазнања међу младима. Уствари, већ данас, а сутра још више, млади истраживачи својим доприносом проширују и та научна сазнања.

Истраживачки рад увек је био и стално трагање за новим кадровима, талентима, за онима који хоће и могу више, откривање оних скривених способности и квалитета управо да не остану скривени, јер вреде. И зато је готово природно да се на истраживачким акцијама — на заједничком задатку нађу баци, студенти, радници, школовани млади људи као и они који не само ступају, већ у свету науке и пуно значе. А кад се окупи младост ту се ради и дружи, сазнаје и васпитава, ту се најбоље показује да социјалистичке самоуправне вредности нашег друштва нису тек пуке прокламације већ стварни друштвени односи које омладина прихвата као своје, развија и унапређује.

У овом времену, у којем се судара старо са новим, наука са примитивизмом, рад са нерадом, самоуправно са бирократским, у овом времену када за све у друштву има много одговорног посла, и Млади истраживачи заједно са омладинском организацијом на најбољи начин могу и треба својим стваралачким ангажовањем да допринесе да се брже и успешније решавају и главни друштвени задаци, да се истражује и ствара, делом показује да се може унапред — не само у науци, већ у друштву и самоуправљању уопште.

Без знања и науке, без већег креативног рада не може се даље ни на једном подручју друштвеног живота и рада. То значи да се даље не може без младих и оног најбољег што младост носи. Савез социјалистичке омладине, Млади истраживачи и друге друштвене организације, али и друштво у целини, морају стварати потребне услове да младост буде у матици рада и стваралаштва. У томе млади истраживачи имају значајно место и улогу, то су својим резултатима већ потврдили, уверен сам да ће то и у будуће чинити.

Приредио: Милорад КОНДИЋ

МИ — ЖЕНЕ?!

ОВИМ ПРИГОДНИМ ЧЛАНКОМ КОРИСТИМО ПРИЛИКУ ДА СВИМ МЛАДИМ ИСТРАЖИВАЧИМА ЧЕСТИТАМО 8. МАРТ, УЗ НЕЗНАТНО ЗАКАШЊЕЊЕ, ЧЕСТО СВОЈСТВЕНО МЛАДИМ ИСТРАЖИВАЧИМА, А ПРИТОМ И ИЗВИЊЕЊЕ

Усудит ли се (ако сте женско, наравно), да употребите овако (упитно, узвично или како вам драго) наглашено одређење и тиме себе, отворено и свесно сврставате у групу „слабијих“, „лепших“, „причљивијих“ и каквих све не — већ сте направили помак вредан пажње. Нарочито у односу на скупину наших суграђанки које се устежу, стиде и избегавају да изговоре те две чаробне речи у првом лицу множине...

... Да је то тако, говоре нам резултати анкетирања обављеног у Београду у недељу, 8. марта, на иницијативу (и уз учешће) групе жена при трибини „Жена и друштво“ (СКЦ), а све уз помоћ неколицине истомишљеница; саставивши двадесетак питања на тему женске солидарности, оне су, уместо јефтних каранфила и варљивих лала, поклониле мало пажње ономе што мисли, осећа и жели да каже (а није смело да пита) око педесет жена затечених на радном месту, улици, пијаци... Тако прикупљени а свежи подаци, служили су као подлога за разговор вођен увече истог дана, у СКЦ—у, о солидарности жена. И не само о томе.

ЖЕНА ЈЕ ЖЕНИ ЧОВЕК ИЛИ ВУК

Од иницијаторки овог истраживања (Мирјане Јовичић, Лепе Млађеновић, Славице Перовић и других), могли су се чути најкарактеристичнији одговори на тему: како се жене више друже са женама, да се та пријатељства мање раскидају у старијим годинама, колико су као узроци тих раскида присутни љубомора и ривалство... Занимљив је податак да је, како се показало, сарадња жена на послу слабија код оних са вишом квалификацијом, али да разлике постоје и у зависности од врсте посла; тамо где он истински ислуњава и ангажује, где су активности далеко од исцрпљујуће борбе за превласт и где постоји доказивање само на основу стварних способности, изгледа да сарадња не долази у питање, приметиле је једна од учесница у разговору (и анкетираних). Кад је реч о делатности на радном месту, упитане је доживљавају као напорнију од посла у кући. На овом пољу (ван куће), оне су, изгледа, спремније да се боре за своја права и самосталност. Податак да је око 90% испитаница осетило потребу да се бори за своја права и превазилажење тешкоћа на које свакодневно на-

илази, спонтано је повео дискусију ка питању зашто нема организације која ће женама заиста отворити простор за побољшање њиховог положаја. Организације које делују у нашој средини са задатком да се старају о томе, изгледа да, судећи не само по резултатима сличних истраживања ставова и потреба жена, већ и по свакодневном сусретању са проблемима који врцају на релацију жена — друштво, не одговарају постојећим потребама и проблемима (или бар ти одговори нису довољно гласни).

ОЛИ ТУЋИ ОЛ' ПОГРЕШНО ПАРКИРАТИ?

Дотле, (сазнајемо из резултата), жене се за помоћ обраћају сестрама, мајкама, ћеркама (њих 70%); неке мужу, брату, зету (?) неке решавају да све задрже у себи и да се не обрате никоме. У ситуацији, замишљеној, када су оне позване да пруже помоћ — уз жртву типа: одустати од путо-

вања са мужем и остати поред другарице у невољи — једне мисле да би неизоставно консултовале мужа, друге би размислиле да ли би та другарица у сличној ситуацији остала уз њих; понека би се, кажу, запитала којим ће се другарицама бавити муж ако на пут оде сам?! Чињеница је да већина жена ипак одговара како би одустала од путовања може бити показатељ женске свести и солидарности, али делује вероватније да су ово одговори који се сматрају пожељним. Исти је проблем, сматрају истраживачи, са одговорима већине жена да би притекле у помоћ жени коју мушкарац туче на улици. Аргументи за сумњу у реалност оваког одговора доступни су свакодневно. Било да се такво догађање протумачи од стране пролазника као представа, као нешто приватно, сумњиво, у шта се не треба мешати — било као ситуација изазвана кривицом жене — од сличних се сцена обично ок-

реће глава и задржава „пристојно“ одстојање.

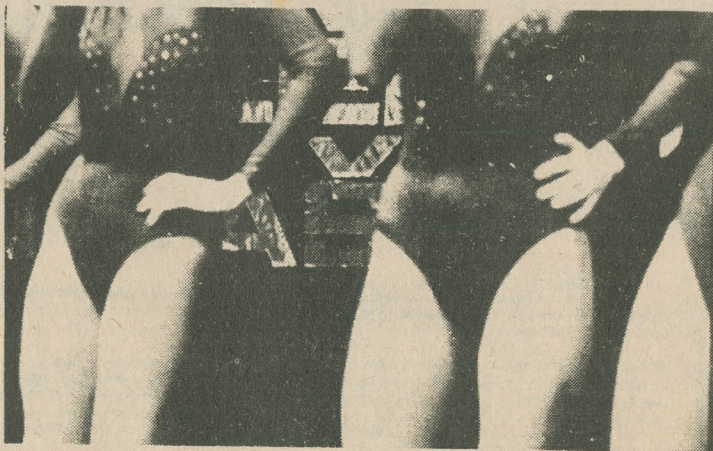
А колико закон штити жену, упитало се пар посетилаца, када је познато какву она процедуру мора проћи ако жели да докаже да је муж (младић и сл.) претукао. Одговор је уследио у виду чињенице да казна коју мушкарац у таквом случају плаћа спада у категорију казни за погрешно паркирање. Па, ко воли, нек' изволи — за мале паре!

Оно што закон, изгледа, нешто боље и много чешће регулише, јесу разводи бракова. На питање шта мисле о женама које се разведу и оставе децу, приупитане одговарају да мисле све најгоре, поготову ако је узрок развода прељуба коју начини жена. Мањина која такве другарице не осуђује, сматра тај корак храброшћу — када се зна да жене након развода увек „пролазе горе“ — или последњом могућношћу која жени преостаје након дугог трпљења. А већ смо мислили да су општепозната научна сазнања о томе да на развој детета, погубније од живота са само једним родитељем, делује живот у само наизглед потпуној породици, са пермећеним односима, лишеној љубави. Али и друштвене осуде. Страх од осуде средине повлачи се и кроз одговоре анкетираних на питање да ли би радије изашле на место где су окупљене само жене или само мушкарци. Оне пре бирају (ако већ морају, или имају времена да изађу), друштво жена; само, „већ сама ситуација је сумњива“, гласи један од одговора.

Трочасовна дискусија потакнута саопштеним одговорима и нагомиланим питањима превазилази увелико дужину овог текста, као што питање положаја жена у друштву превазилази обим расправе о женској солидарности. То је само један од аспеката, који би, уз остале, требало да постане предмет свеобухватног истраживања, за којим, очито, постоји потреба. Чини се да, у том контексту, нема разлога да Млади истраживачи, као организација која улаже своје снаге у оно што је прогресивно, друштвено корисно и потребно, не отвара врата таквим покушајима.

До преласка с речи на дело, видимо се на неком од наредних разговора или састанака, који ће, у договору са СКЦ—ом, од 1.IV, имати свој термин средом, као природан наставак трибине „Жена и друштво“. Уз наду да се не ради о проваприлској шали.

Виолета ОРЛОВИЋ

ЕВО ДОШО НЕКИ НОВИ,
АЛ' СЕ ИЗГЛЕДА СЛАБО
СНАЛАЗИ.

ИЗ СВАКОГ ПАЊА НЕ МОЖЕ СЕ СВЕТАЦ ИСТЕСАТИ.

Вук Стеф. Караџић

IMPRESSUMMI

Лист Младих истраживача Србије. Настава традиције листа „Истраживач“, гласила Друштва истраживача „Владимир Мандић-Манда“, из Ваљева, који је у периоду од 1976. до 1979. године излазио за потребе Младих истраживача Србије. Први број листа „МИ“ изашао је 1. VIII 1981. године.

● Главни и одговорни уредник: Александра Пејатовић ● Редакција: Мирослав Николић Љубомир Јовановић Милорад Кондић Весна Марковић Маја Ђорђевић Виолета Орловић Драгана Илић Тина Чонкић Каролина Нагл Божа Тодоровић Миодраг Огњановић Горан Траиловић Жељко Дуланивић Верољуб Радојковић Братислав Ђорђевић ● Графичка опрема: Зоран Михајловић ● Примерак листа је бесплатан ● Прилози се не хоноришу, и не враћају ● Адреса редакције: Републичка конференција Младих истраживача Србије Хо Ши Минова 27, 11070 Нови Београд телефони: 011/146-659 и 138-942 ● Штампа: НИГРО „Борба“, Београд, Трг Маркса и Енгелса 7 ● Тираж: 4.000 примерака